

MAGYAR LEJÁRÓ

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelőszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Hétfőig felfüggesztették a turnu-severini román-magyar tárgyalásokat

Fél óra hosszú tartott a román és magyar bizottságok első megbeszélése. — Hóry András a román küldöttségnek átnyújtotta a magyar javaslatokat

Budapestről jelentik: (M. T. I.) A magyar tárgyaló bizottság Hóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter vezetésével a Zsófia gőzösen csütörtökön éjjelkor Turnu-Severinbe utazott.

Bucuresti jelentés szerint a román küldöttség az Orient-expresszhez csatolt különvonaton csütörtök reggel szintén elutazott Turnu-Severinbe. Erről a rádió csütörtök este a következő közleményt olvasta fel:

„Attól az óhajtól vezérelve, hogy összes szomszédainkkal a legteljesebb békességben éljünk és abban a reményben, hogy az új európai elrendezésben sikerülni fog biztosítani a legteljesebb egyetértést és együttélést, elhatároztuk, hogy meg-

kezdjük a tárgyalásokat Magyarországgal. A megbeszélések augusztus tizenhatodikán reggel veszik kezdetüket Turnu-Severinben. A magyar küldöttséget rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a román küldöttséget Pop Valér meghatalmazott miniszter, volt miniszter vezeti. A magyar küldöttség hajóval holnap reggel érkezik meg Budapestről. A román küldöttség különvonaton ma este indul el Bucurestiből.”

Bucurestiből jelentik: A királyi udvar marsalli hivatala jelenti: Ófelége a király augusztus 15-én reggel munkahallgatáson fogadta Ion Gurgutu miniszterelnököt, Manolescu külügyminisztert és Pop Velért.

Helyszini jelentések a turnu-severini megbeszélésekről. A tanácskozások színhelye. — A magyar küldöttség fogadtatása

Bucurestiből jelentik (Orient Rádió): Azal az óhajással, hogy a Romániát szomszédaitól elválasztó kérdéseket békés úton rendezzék és abban a reményben, hogy a világnak ebben a részében új politikát teremtsenek, mely a népek baráti együttélésén és együttműködésén alapszik, Románia elhatározta, hogy tárgyalásokat kezd Magyarországgal. A tárgyalások augusztus 16-án délelőtt kezdődnek Turnu-Severinben, egy értekezlet keretében, melyen Magyarország részéről Hóry András titkos tanácsos, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, román részről Pop Valér meghatalmazott miniszter szerepel kiküldöttként. A magyar küldöttség péntek reggel érkezett Turnu-Severinbe külön hajóval Budapestről. A román küldöttség csütörtök este utazott el Bucurestiből.

Bucurestiből jelentik: Az összes román lapok közlik a magyar-román tárgyalásokra vonatkozó hivatalos közleményt. Az *Universul* tudósítást közöl Turnu-Severinből, mely szerint a külügyminisztérium egy tisztviselője Turnu-Severinbe repült és a román küldöttséggel fölvette az érintkezést a részletek megállapítására a magyar küldöttség fogadására vonatkozólag. A kulturpalotában három távbeszélő központot szereltek fel és egy táviróállomást, hogy a két bizottság tagjai bármely pillanatban érintkezésbe léphessenek az illetékes kormányokkal.

Az *Universul* azt is írja még, hogy a magyar küldöttségnek 15 tagja van. A helyi hatóságok, valamint a külügyminisztérium és a bucuresti magyar követség tagjai fogadják a magyar küldöttséget. A román küldöttség péntek reggel különvonaton érkezett Turnu-Se-

verinbe. Az első találkozás még pénteken délelőtt megtörténik a kulturpalotában lévő Bibicescu könyvtárban. Az ebédet is a kulturpalotában szolgálják fel. A megbeszélések alkalmából semmiféle ünnepség és fellobogozás nem történik. A két küldöttség együttes üléseit a kulturpalotában, a könyvtárteremben tartja; a román küldöttség külön is a kulturpalotában tanácskozik.

A magyar sajtó szerint nem kerülnek szóba részletkérdések.

Budapestről jelentik: A magyar sajtó vezető helyen foglalkozik a magyar küldöttségnek Turnu-Severinbe történt elutazásával. A *Magyarország* című lap megállapítja, hogy,

A magyar és román küldöttség találkozása

Félórai tanácskozás után a román küldöttség elhatározta, hogy visszatér Bucurestibe

Turnu-Severinből jelenti a Magyar Távirati Iroda tudósítója: A Zsófia gőzös péntek délelőtt 11 óra 20 perckor (magyar idő szerint 10 óra 20 perckor) érkezett meg Turnu-Severinbe, ahol a hajóállomásnál Bárdossy László bucuresti magyar követ, a budapesti román követ, az Olt-tartomány helytartója és a helyi hatóságok vezetői fogadták. A magyar küldöttség Hóry András titkos tanácsos, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter vezetésével 12 órakor hagyta el a Zsófia hajót és a Dunaparthoz közel fekvő kulturpalotába hajtatott, ahol a hatalmas könyvtárteremben várta Pop

mint a román bizottság összeállítása mutatja. Turnu-Severinben részletkérdések nem kerülnek szóba.

Olaszországban jó hatást keltett a tárgyalások megindulása.

Rómából jelentik: (M. T. I.) Mértékadó olasz körök örömmel vették tudomásul, hogy a magyar-román tárgyalások megkezdődnek és remélik, hogy ezek a tárgyalások meghozzák az óhajtott eredményt.

Az olasz sajtó egyébként is nagy érdeklődéssel foglalkozik a küszöbönálló megbeszélésekkel. A *Gazeta del Popolo* megállapítja, hogy a salzburgi és római tárgyalások szellemének kell eltöltenie azokat a nemzeteket, amelyek vezetői lesznek az új európai rendnek.

Az olasz sajtó tartózkodása a turnu-severini megbeszélésekkel szemben.

Rómából jelentik: Az olasz lapok egyelőre tartózkodást tanúsítanak a küszöbönálló magyar-román tárgyalásokkal kapcsolatban. A lapok beszámolnak a magyar és a román bizottság elindulásáról, de a helyzet további alakulása tekintetében tartózkodnak minden találgatástól és megjegyzéstől. Az olasz sajtónak ez a magatartása, úgy látszik, összefügg Rómának a salzburgi és római megbeszélések folyamán kialakult általános politikájával. Ez az álláspont az, hogy az olaszok, miközben rokonszenvvel támogatják a magyar és bolgár követeléseket, a fennálló kérdések megoldására a legjobb módszer jelenleg a két közvetlenül érdekelt félnek lehetőleg külső befolyástól mentes közvetlen megegyezésében látják az igazságosságot és észszerűség jegyében.

A görög kormány háborús magatartása.

Rómából jelentik: A *Telegrafo* belgrádi tudósítója szerint a jugoszláv fővárosban attól félnek, hogy miközben a magyar-román tárgyalások a legjobb úton haladnak, a görög kormány magatartása veszélybe sodorhatja a Balkánt. Belgrádban remélik, hogy az olasz kormány a legnagyobb hidegvérrel jár el ebben az ügyben.

Nagy figyelemmel kísérik Belgrádban a görög-albán kérdés bulgáriai visszahatását is, mivel közismert tény, hogy Bulgária sohasem adta fel Görögországgal szembeni követelését, az Égei tengerhez való kijárást, amit az athéni kormány mindig megtagadott.

Valér meghatalmazott miniszterrel élén a tíztagú román delegáció. A kölcsönös bemutatkozás után megkezdődött a tanácskozás. Először kicserélték a meghatalmazásokat, majd Hóry András beszéde és a magyar javaslat átnyújtása következett.

Turnu-Severinből jelentik: Ujabb jelentés szerint a magyar küldöttség Turnu-Severinben folytatott tárgyalásai mintegy fél órahosszat tartott és 1 óra előtt 5 perccel ért véget. A román küldöttség visszautazott Bucurestibe és hétfőn tér vissza Turnu-Severinbe.

A „România” érdekes cikke a román-magyar kérdésről

Válaszút a döntés órájában

A „Romania” augusztus 16-i száma érdekes cikket közöl Mircea V. Piclescu tollából „A döntés órája” címmel. A cikkben a román-bolgár kérdéssel kapcsolatban a bolgár álláspontot veszi taglalás alá.

— A bolgár nép és bolgár kormány most nagyon fontos választút előtt áll. Az egyik út a hajthatatlanság és megneveltség, amely az egész Dél-Dobruzsára vonatkozó bolgár jogok hamis és túlzó eszméjén alapul, valamint a körülmények összejátszásán, aminek következtében a bolgárok ma diplomáciai előnyben vannak. Egyszóval ebben a feltevésben Bulgária a lehető legteljesebben kihasználja a külpolitikai alakulása folytán kifejlődött kedvező konjunkturát.

„A lehető legteljesebben kihasználni” azonban egyes szótárak szerint azt jelenti, hogy „viszsaadni” és ha ez ma a bolgárok elgondolásaiban nem is járhat veszélyekkel, holnap már kellemetlen lelkiállapotok szülője lehet. Ebben az esetben — a végsőkig folytatott hajthatatlanság esetében — a bolgárok kihasználnák egy szomszéd nép életében előforduló pillanatot, aminek ez a nép erősebb és nagyobb ma is és az lesz a jövőben is. A politikai bölcsesség azt javasolja, hogy egyik részre sem jó az, ha a szomszédok nagyon kihasználják a „kedvező pillanatot”. A szél nem mindig egy irányból fúj. Azon a napon, amelyen megváltozik felborítja az oktan és hibás számításokon emelt építményeket.

Ha a bolgárok nem törekednek arra, hogy most kézzelfoghatóan hebizonyítsák baráti szándékaikat, amint mi románok most tekintélyes áldozatok árán hajlandók vagyunk ezt megtenni, akkor a két ország között létrejövő okmányból hiányozni fog a magas erkölcsi megalapozás a következő nemzedékek számára is. Bizonyos, hogy azt a politikai ténnyt, amely most létre fog jönni, ebben az esetben is pontosan végre fogják hajtani. Korrektül, de úgy, mint egy hideg számítást. Korrektül, de úgy, mint egy könyvelési tételt.

Természetes, hogy ilyen légkörben nem lehet számítani a román nép lelki hozzájárulására, sem a megegyezés fölött érzett öröm megnyilvánulására, melyre pedig oly nagy szükség lenne Európa e részének a megnyugtatóására.

Ha a bolgárok a másik utat választanák és megértenék, hogy a barátságot kölcsönösen kell bebizonyítani, a bölcsesség és az előrelátás fenntartásának szellemében, ha elismernek — évtizedek és évszázadok távlatával mérve — hogy saját érdekükben áll a román nép lelkenek minél teljesebb megértése, akkor a most következő tényeknek és tárgyalásoknak egészen más lenne a menete. Akkor teljes életünkben feléledhetnének a barátság régi érzelmek, amelyek olyan hosszú ideig összefűztek bennünket déli szomszédainkkal. Akkor a két nép szebb jövője felépülhetne arra az alagra, amelyet az ortodoxiáért vívott közös harcok emléke emel számukra. Ha egy nép megbecsüli a lelki értékeket, ha egy fiatal, életerős és öntudatos nép, mint a bolgárok megértik, hogy a jövőt ilyen értékek tekintetbevételével építsék fel, akkor déli szomszédaink csak ezt az utóbbi utat választhatják.

Mi teljes szívünkkel kívánjuk ezt nemcsak magunkért, hanem értük is.

Az Universul is hangoztatja a kölcsönös jóakarát szükségességét.

Bucuresti, augusztus 16. Az Universul hosszú fejtegetésben foglalkozik Románia és Bulgária viszonyával és a következőket írja:

— A román és bolgár nép gyakran szenvedek ugyanazon balsors alatt. Az egyik szerencsétlensége sohasem használt a másiknak. Nem szabad elfelejteni, hogy Bulgária ujírási-tervése román földön kezdődött. Ezeket a tényeket a Dél-Dobruzsára vonatkozó bolgár követelések mérlegelésénél szem előtt kell tartani. Mi tudjuk, hogy az 1913-as bukaresti békekében miért csatolták ezt a területet Romániához. Elsősorban hadászati célokból: Románia déli határait biztosítani kellett Constanta kikötőjét, a Fekete-tenger partját és egész Dobruzsát biztosítani kellett váratlan támadással szemben. Minél erősebb volt a határ, annál jobban biztosítva volt a bolgár-román jóviszony. Dél-Dobruzsza megszerzése azonban nemzeti érdeke.

szempontból is igazolt. Az 1912-13-as Balkán-háború következtében a balkáni románok szétszórtak és ezért Romániának ezámolnia kellett a viszelelepités lehetőségeire. Ezért volt szükség Dél-Dobruzsára. Ezért történtek a Dobruzsai telepítések is. A kérdés most ismét vizsgálat alá kerül. Mi elismerjük, hogy a két nép között jó viszonyra van szükség. Ez azonban csak akkor alakulhat ki, ha számolnak a kérélehetetlen tényekkel.

Az lenne a megoldás, hogy Bulgária magáéva

teszi a népcsere gondolatát. Ez jó terv, mindkét félnek használna. Nem lenne okos dolog, ha a bolgárok túlzott követeléseket támasztanának csak azért, mert mai helyzetük kedvezőbb. Románia nem „országocská”. Népcsereének száma jelentősen nagyobb és gazdagabb is, mint Bulgária. Földrajzi helyzetét tekintve a nagyhatalmak nem hagyhatják számtáson kívül Európa újrendezésénél. A megegyezésnél mindkét fél részéről jóakarát szükséges.

Adatok a bulgárial románokról.

A „Curentul” is foglalkozik a bulgár-román viszony alakulásával és ezeket írja:

— A külföld nem ismer bulgáriai román kérdést. Ezzel szemben állandóan felszínen van a romániai bolgárok kérdése. Ténylegesen a 19. századtól kezdve vannak adataink a bulgáriai románok számáról. Így 1822-ben a német Klein 200 ezerre teszi a bulgáriai románok számát. Ezt az adatot 1854-ben Fényes, a Magyar Tudományos Akadémia tagja megerősíti.

TURNU-SEVERIN

Az Ókirályság legnyugatibb és egyben legnyugatiasabb vidéki városa Turnu-Severin, ahol a délkelet-európai helyzet újrendezése során a román-magyar bizottság összeült.

Orsovától néhány kilométerre, a Duna mellett fekszik ez a szép, rendezett, eleven forgalmu kikötőváros. Történelmi nevezetességű hely: A városi sétány egy kies szögletében ma is láthatók Septimius Severus római császár várkastély-tornyának romjai, amelyektől nevét vette a város s lent a város határában hatalmasan kiszélesedő folyam partján viharverten, de közel két ezredévevel dacolva még mindig szilárdan áll Trajanus császár 101-ben épített híres hidjának daciái hídfője.

A román nemzet történetében előkelő helye van Turnu-Severinnak. Itt lépett először román földre Hohenzollern Károly herceg, aki egy dunai hajón, polgári ruhában, rangrejtve érkezett, hogy mint a román uralkodóház megalapítója elfoglalja az egyesített fejedelemségek trónját.

A város fekvése valóban festői. Régebben a folyótól távolabb került el a helység, de midőn a román kormány elhatározta, hogy itt nagy átmenő forgalom lebonyolítására hivatott kikötőt épít, lemondtak arról, hogy a régi kis földműves és halász helységet fejlessék tovább a folyam felé és egészen terv szerint építették fel a mai Turnu-Severint.

A kikötő fölött a parti magaslatra húzódó lejtőn gyönyörű sétányok terülnek el, amelyek büszkeségei a város lakóinak. Különösen a rózsaliget, ahol május hónapban sok ezer rózsafa állatozik, egyedülálló az országban. A sétányokról gyönyörű kilátás nyílik a Dunára, amely a Vaskapuból kilépve, annyira kiszélesedik itt, hogy a tulajdagi jugoszláv parton fekvő Kladnava nevű városka háza gyermekjátékoknak tűnnek fel. Román, német, magyar, bolgár, görög és jugoszláv lobogók alatt impozáns folyami hajók hasítják sűrű egymásutánban a vizet, úszályhajók vonatják méltóságos lassúsággal terheit, este színes lámpásokkal bolygók ringanak a hullámokon; a kikötő s a hozzá csatlakozó vasútállomás tényforrása vörhenyesre festik az eget s a folyó felől minduntalan hajótűzők bűgása hallik a város felé, ahol mindenféle nemzetiségű vidám és gondtalan hajósok élnek az életet.

Főnt a magaslaton, a folyammal párhuzamosan széles út vonul, amelyről román stíliu bojár-villák tekintenek át a jugoszláv hegyekre. Egyfelől a Fátérbe toroklik ez az út, ahol kissé már ókirdlyságbeli hangulatú, de még az erdélyi ember számára is otthonos levegőjű kávéházak zsufolt terraszai előtt hullámszik franciás fényűzés-kedveléssel a lakosság: román hivatalnok családok, tiszték, hajó-

sok mellett a német iparos-negyed széke hölgyei... Tovább, a hosszan elnyúlt park fájának árnyékában középületektől szegélyezve húzódik ez az út: Itt áll az ország talán legnagyobb, rendkívüli méretű kultúrpalotája, amelyben színház, mozi, könyvtár, vendéglő és minden elképzelhető közművelődési és szórakozó intézmény talál otthonra, odébb a gimnázium, a törvénytudomány és más hivatalok.

Hajós-város, hivatalnok-város, ipari és kereskedői város, némileg gyárváros is: a CFR-nek nagy gépjármű műhelye van itt, azonkívül hajójavító műhely, amelyek sok magyar mérnököt, munkavezetőt, munkást foglalkoztattak valamikor és amelyek a kikötővel együtt a környékbeli falvakból is rengeteg embernek adott kenyeret.

A város életére mégis a kikötő nyoma reá legjobban a bélyegét. Ha német hajó vesztéggel Turnu-Severinnél, a német szó hangosodik el a Fátér szórakozó-helyein, ha magyar hajó áll a kikötőben, magyar hajóistisztek, matrózok grasszálnak otthonosan a város utcáin; ha jugoszláv vagy bolgár hajó kötött ki, szláv zengetek hallatszanak mindenfelé. És tőlén, ha váratlanul beállott fagy következtében szünt meg hirtelen a forgalom és jégzártóság mindenféle nemzetiségű hajók keresnek védelmet Turnu-Severinben, bizonyos mértékben nemzetközivé válik a város s a bennszülött lakosság sok szívelyességgel, hagyományos megszokással fogadja az idegeneket.

Néhány évvel ezelőtt nagy fejlődési lehetőségre nyílt a városnak reménye. A Románia és Jugoszlávia között tervezett Duna-híd felépítését itt, Turnu-Severin mellett javasolta a román kormány. De a jugoszlávok a túlóladalon nem tudták volna a vasuti összeköttetést elég előnyös feltételek mellett megteremteni s így nem jött létre megegyezés a Duna-híd építésének kérdésében. S azóta megáltozott a nemzetközi helyzet. A tervezett Duna-híd felépítésére talán nem is fog többé sor kerülni.

Most más hidat építenek Turnu-Severinben. Olyan hidat, amely a román és a magyar nép között hoz létre békés közlekedést. (j. b.)

Az európai sajtó nagy érdeklődéssel tekint a turnu-severini tárgyalások elé s értesülésünk szerint számos kül- és belöldi újságíró érkezett a városba. A tárgyalások tartamára a Magyar Lapok két munkatársa: dr. Pád Árpád főszerkesztő és Javor Béla, lapunk politikai riportere is Turnu-Severinbe utazott, hogy részletes tudósításban számoljon be a történelmi jelentőségű eseményről. Így módunkban lesz, hogy olvasóközönségünknek kimerülő és színes tudósításokat adjunk a turnu-severini tárgyalásokról.

LONDON

a német repülőbombák tüzeiben

Minden oldalról támadják a német légierők az angol szigetországot. — Amerika közvéleménye Anglia sorsát megpecsételtnek tekinti. — Szomáliában az angolok nem bírják feltartóztatni az olaszok támadását

Berlinből jelentik: Az angol szigetország elleni támadások fokozódó erővel tovább tartanak. A német légi erő csütörtökön a Themze alsófolyásánál lévő katonai állások ellen is támadást intézett. Egyes hajógyárak és raktárak is heves légitámadások célpontjai voltak. Délután a német repülőgépek London fölé is el-látogattak. A német repülők erősen bombázták Yorkshire repülőterét. Megsemmisítették a hangárt s elpusztították a kaszárnyákat. 12 angol vadászipilóta megpróbálta a német bombázó repülőgépeket. Az angol gépeket igen sok találat érte. A németeknek nem volt veszteségük. Dovernél is heves harcok dúltak. Az angolok itt négy Spithyre-t és Hurricant vesz-tettek. A hochingi repülőteret elleni német támadásnál az angolok 11 vadászipilótát vesz-tettek. Két német bombázó még nem tért vissza. Eredményesen bombázták a kinlosi repülőteret is. Másutt teletalálattal megrongáltak három repülőgépsarnokot és egy kifutót. A német gépek egy légvédelmi üteget is el-találtak. Innen valamennyi német gép visszatért. Megtámadták egy hajókaravánt is. Aberdeen-nél a légvédelmi ütegeket eredményesen tá-madták. Összesen 20 angol repülőgépet löt-ték le.

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda katonatiszti-körökből úgy értesül, hogy német zuhanó harci repülőgépek Messerschmidt vadászipilóták és romboló repülőgépek kíséretében csütörtökön újból heves támadást intéztek Kent-grófság egyes célpontjai ellen. Erős ellen-állás, valamint az angol vadászipilóták és a német repülőgépek közötti harcok ellenére a német zuhanó bombázók minden veszteség nélkül törtek be angol területre. A Dover feletti légi tér csütörtökön újból célpontja volt erős német légi támadásoknak. A bombázások elsősorban az angol záró léggömbök ellen irányultak. Az angol léghárítás élénk volt, de eredménytelenek maradtak azok a kísérletek, hogy a léghárító ütegek sortűzével távollat-sák a német repülőgépeket. A gyors német zuhanó bombázók nagyobb veszteség nélkül át-törték ezt a vasfüggönyt és megtámadták ki-tűzött célpontjukat. A német vadászipilótá-k és több helyen harcba keveredtek. Folk-stone felett megfigyelték az első lezuhanásokat is. Megfigyelők jelentése szerint a lelőtt repülő-gépek legnagyobb részét Spitfire-mintájuk voltak.

A német légierő fölénye az angolokkal szemben

Az angolok vesztesége egy hét alatt 505 repülőgép

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda újabb értesülése szerint ma már Délnyugat-Anglia felett is megindultak a légi harcok. A német támadás célpontja úgy látszik, Southamptonnál van. Száznál több bombázó és vadászipilóta Portlandnál és Portsmouthnál behatolt Angliába és bombákat dobott le az ezektől északra elterülő vidékre. Ez volt a legerősebb támadás a csütörtöki napon. A part különböző pontjain tüzeket és robbanásokat figyeltek meg. A német bombázók egyrésze észak felé, Bristol irányában repült tovább. Közép-Angliában ismét több repülőteret és kikötőt támadtak. Délkelet-Angliában is tovább-folytak a harcok. Az angol vadászipilótá-peknek, amelyeket a németek ismétetlen légi-harcokra kényszerítettek, csak rövid pihenőjük marad egyes bombatámadások között. Az angol légvédelem tehetetlensége egyre nyilván-

valóbbá válik. A léghárító ágyúk találati biz-tonsága olyan csekély, hogy tüzelésük egyetlen német köteléket sem térítették el feladatuk végrehajtásától. A legutóbb újdonságként be-vezetett és sokat emlegetett háló, amelyeket a levegőbe röpitének, hogy az ellenséges repülő-

gépek beleakadjanak, nem bizonyultak meg-felelő elhárító eszköznek. A légvédelmi ágyúk már alig játszanak szerepet az angol légitér védelmére, így a védelem egész terhe az angol vadászipilótákra nehezedik.

A csütörtök estig Berlinbe érkezett jelen-tések szerint az angolok csütörtök estig 36 repülőgépet vesztek. Ebből harmincat a leve-gőben, hatot a földön semmisítették meg. A német repülőgépek közül négy nem tért vissza.

A Német Távíráti Iroda jelentése szerint a német légierő fölényét az Anglia feletti légi-harcban ezek a számok bizonyítják legjobban: augusztus 8-tól 15-ig a német erők 505 angol repülőgépet lőttek le, illetve pusztítottak el a földön. A német veszteségek ugyanezen idő alatt 129 repülőgép.

Egy nagy angol csatahajó elpusztulása.

Berlinből jelentik: A német véderő főpa-rancsnoksága közli csütörtök délután:

— Egy német tengeralattjáró az Atlanti-océánon elsüllyesztette a *Transylvania* nevű, 17.000 bruttóregisztertonnás angol segédcirká-lót. Német légi kötelékek augusztus 14-én, a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére foly-tatták támadásaikat Dél- és Közép-Angliában kikötők és ipari berendezések, repülőterek, léggömbházak és csapattáborok ellen. Portland-ban és Cardiffban eredményesen bombázták a kikötőberendezéseket. Másutt egy villamos-áram-átalakító berendezést, ismét máshelyen hadianyaggyárakat bombáztak. A bombatá-madások Dél- és Délkelet-Angliában repülőterek és egy csapattábor ellen irányultak. E bomba-támadások során heves, de számunkra sikeres légi csatára került sor, Augusztus 14-ről 15-re virradó éjszaka a csekélyszámu angol légitá-madások során elpusztult egy templom. Más károkat az ellenséges bombázások nem okoz-tak. Szerdán az ellenség 28 repülőgépet vesz-tett. Ebből 22-öt légi harcban, 6-ot a földön pusztítottunk el. 12 német repülőgép nem tért vissza.

Londonból jelentik: Az angol tengernagyi hivatal jelenti, hogy a 16 ezer 923 tonnás *Transylvania* felfegyverzett kereskedelmi hajót az Atlanti-océánon egy ellenséges tengeralatt-járó megtorpedózta és elsüllyesztette. A legén-yiség 300 megmenekült tagját hajók és halász-bárkák partrattették. 3-40 ember elpusztult.

Londonból jelentik: Az angol légügyi-minisztérium jelentése megerősíti, hogy csütörtök este több ellenséges támadás érte Délkelet-Anglia különböző pontjait. A támadó repülő-gépek bombákat dobtak le a croydoni (Lon-don mellett) repülőterre és környékére. A Reu-ter hozzáfűzi a jelentéshez, hogy a támadások- okozta károkról részletek még nem ismerete-sek.

Churchill aggodalmas kijelentései az alsóházban

Bombazápor London repülőterére

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Churchill miniszterelnök beszédet mon-dott az alsóházban. Kijelentette, hogy csak na-gyon kevés kielégítő hírekről tud beszámolni Brit-Szomáliából. A kis angol erőt, amelynek az volt a feladata, hogy a Hargeisától északkeletre fekvő vonalat tartsa, visszavetették. Az olaszok túlerőben voltak. Két hadosztályuk támadott, ezeket páncélos-különítmények, valamint jelentős tüzéségi erők követték. Tekintettel ar-ra, hogy a hadművelet még folyamatban vannak, többet nem lehet mondani. Az angol miniszterelnök egyúttal azt is bejelentette, hogy a jövő héten ismét beszámolót tart. A Reuter-ügynökség hozzáfűzi, hogy Churchill beszámolóját a jövő héten nyilvános vita fogja követni.

Különös lövedékdarabok az angliai tengerparton.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése sze-rint az angol partokon néhány nappal ezelőtt sa-játságos fémdarabokat találtak. Az a vélemény alakult ki, hogy ezek tüzéségi lövegektől szá-rmaznak. Angol illetékes helyen kijelentették, hogy megvizsgálják a fémdarabokat. Az eredmény még

nem ismeretes, de valószínű, hogy azok a tenger felől kilőtt lövedékek részei.

Svájc állandó légvédelmi riadókészültsé-gben.

Bernből jelentik: A svájci szövetségi hadsereg vezérkara közölte, hogy a légvédelmi tüzéség ezentul riadókészültségben lesz és löni fog a be-nyomuló idegen repülőgépekre. Az elsötétítést egyelőre nem rendelik el, de felszólítják a lakossá-got, ne használjon teljes világosságot és légi riadó esetén vonuljon az óvóhelyekre.

Péntekre virradó éjszaka Bernben, Svájc fő-városában légi riadó volt. A léghárító ütegek működésbe léptek.

Megtorpedóztak egy görög hadihajót.

Athénből jelentik: A *Hellé* nevű 2115 ton-nás görög cirkálót csütörtökön reggel ismeret-len tengeralattjáró megtorpedózta, amikor az Égei-tengerben, Tinos sziget előtt egy kilomé-ternyire horgonyt akart vetni. A hajó megtor-pedózásának 31 halálos áldozata van. A *Helle* 1912-ben, Amerikában épült. A görög kormány 1914-ben vásárolta meg. Rendes körülmények között 230 főnyi legénysége volt.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara fűzve 274 Lei, kötve 186 Lei.

Báthory István életének megoldá-sára csak Kállay Miklós vállalkoz-ható, ki Jókaira emlékeztető gaz-dag aradásu fantáziájával hiány-talanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden me-glepő, új fordulatát. Olyan történel-mi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és fel-ismeréssel gazdagítja a mai nem-zedék életét.

Dante kiadás.

Szomáliában visszavonulnak az angolok az olasz nyomás elől

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás esütőtörtek délutáni jelentése így hangzik:

— A brit Szomáli földön teljes eréllyel folynak a hadműveletek és kemény csaták dúlnak, melyekben a légi erő is jelentékenyen részt vesz. Csapatok sok foglyot ejtettek és sok fegyvert zsákmányoltak.

Londonból jelentik: A közkeleti angol erők főhadiszállásáról jelentik, hogy Szomáliában az olaszok újabb erőket vetettek harcra és hevesen folytatták a harcot. Az angol csapatok, miután több órán át tartották állásaikat, visszavonultak. Most a hátsó állásokból folyik a harc.

Nagyarányu, újabb légitámadás Malta ellen.

Rómából jelentik: A Stefani iroda haditudósítójának jelentése szerint az olasz repülőalakulatok esütőtörtek délutáni sikeres támadást intéztek Malta szigetén az alfarói katonai repülőtér ellen. Nagyméretű gyújtó- és robbanóbombák elpusztí-

tották a repülőgépszínt és raktárakat. Megtámadták azokat az ellenséges repülőgépeket is, amelyek a földön voltak. Négy angol vadászipülőgép megtámadta az olasz gépeket, de a rövid harc az olaszok győzelmével végződött. Egy angol repülőgép lelőtték.

Az angol bombázás ártatlan olasz áldozatainak temetése.

Rómából jelentik: (Stefani) Az olaszországi Alessandriában esütőtörtekön temették el az angol légi támadás 12 polgári áldozatát. A koporsókat valóságos virágerdő borította. A temetésen résztvettek a hatóságok képviselői is.

Rómából jelentik: Az olasz közmunkaügyi miniszter Mentoneba ment, ahol utasításokat adott a háborús cselekmények következtében előálló károk helyrehozatalára és a közszolgálati üzemek működésének teljessé tételére. Ezután a polgári és katonai hatóságok jelenlétében résztvevő villanyvilágítási és vízszolgáltatási üzemek ünnepélyes megnyitására.

Amerikában egy hónapon belül várják Anglia összeomlását.

Az Egyesült Államok tengerészeti minisztere is menthetetlennek tartja Nagybritanniát

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) Az Anglia elleni nagy német légitámadások még csak néhány napja kezdődtek el és az angol világbirodalom helyzetét — írják a német lapok — még utolsó reménységnek, az Egyesült Államoknak sajtója is rendkívül súlyosnak, egyes kijelentéseiben egyenesen végzetesnek ítélik. Az egyik amerikai lap azt jósolja, hogy az angol birodalom összeomlása egy hónapon belül bekövetkezik.

A német sajtó párhuzamot von a most kiadott és a norvég, belga, holland, francia hadjáratok idején közölt angol jelentések között. Anglia mindig akkor tulajdonított a németeknek óriási veszteségeket, amikor az angol veszteségek voltak nagyok, a számadatok segítségével igyekezett ámitani közvéleményét. Most azonban az ámitás nehezebb, mivel naponta az angolok százezerrel keresik fel az óvóhelyeket és sokan közvetlenül érzik a német légitámadások hatását.

Anglia fontos kikötői romokban hevernek, a német bombák számos repülőtérrel teljesen el-

pusztítottak és esütőtörtekön hajnalban a német gépek már ismét utban voltak angliai célpontok felé. Angliában újból híre terjedt annak, hogy német ejtőernyősök szállottak volna le és nagyban folyik az ejtőernyősök elleni vadászat.

Anglia — írja a német sajtó — abban reménykedik, hogy Európát éhínség fogja fenyegetni. Megállapítható azonban, hogy az európai terméskilátások jók, vagy legalább is közepesek, az pedig nem Németország és Olaszország hibája, ha Anglia volt szövetségesei az angol tengerzárlat miatt hiányokat szenvednek. A tengelyhatalmak igazán nem kötelezhetők arra, hogy volt ellenségeiket az angol tengerzárlat okozta nehézségek között ellássák.

Newyorkból jelentik: Knox, az Egyesült Államok tengerészetiügyi minisztere szerdán a képviselőház katonai bizottsága előtt rendkívüli felütést keltő nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy Anglia összeomlása hatvan napon belül bekövetkezhetik s panaszkodott, hogy Amerikában nem értik meg a valóságot az Anglia körüli harcokkal kapcsolatban.

Olcsó és megbízható
tűzifa beszerzés kismembereknek, intézményeknek

Jeney Sándor

apritott és hasábos tűzifa kereskedőnél
Nagyvárad, Str. Nistrului 5.
Telefon: 12-03

Elfogadta az amerikai képviselőház az egyéves tényleges katonai szolgáltatételről szóló javaslatot.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok képviselőháza elfogadta azt a javaslatot, mely Roosevelt elnököt 1942 június végéig felhatalmazza, hogy egy éves tényleges szolgáltatételre behívja a nemzeti gárdát és a tartalékosokat, ezidőszent 396 ezer embert.

Moszkvában is igen súlyosnak látják az angol birodalom helyzetét.

Moszkvából jelentik: Az *Izvesztija* című szovjet lap Anglia helyzetével foglalkozva megállapítja, hogy Franciaország veresége a legnagyobb mértékben rosszabbította Anglia afrikai és közkeleti pozícióját. A franciákkal együttesen kidolgozott szövetséges tervek teljesen felborultak. Most pedig Olaszország britszomáiai hadműveletei okoznak súlyos gondot az angol birodalomnak. Az olaszok ugylátszik, ki akarják emelni az angol védelem egyik fontos láncszemét. Anglia nagy nehézségekkel küzd gyarmatbirodalmának és tengeri közlekedési útjainak védelmében, nemcsak nehéz harcászati helyzete miatt, hanem azért is, mivel Indiához, Egyiptomhoz való kapcsolatai egyre rosszabbak. Ezekben a területeken nagy veszedelemre léphetnek fel, lőször is főként Egyiptomban, mivel ez az állam nem nagyon hajlandó harcolni az angol érdekekért.

Rombadól a brit világbirodalom — írja a francia Ouvre.

Párizsból jelentik: Az *Ouvre* című francia lap egyik cikkírója foglalkozik azzal a körülménnyel, hogy egyes franciák még ma is ugyanazzal a szilárdtsággal és ítélőképességgel bírnak, mint azelőtt.

— En azt mondom, — állapítja meg a cikkíró. — Anglia megsemmisül és a brit világbirodalom rombadól.

Az angol hadigazdálkodási miniszter felhívása.

Londonból jelentik: Az angol hadigazdálkodási miniszter 20 ezer körlevelet bocsátott ki. Ebben felszólítja a címzetteket, hogy azonnal bocsássanak a kormány rendelkezésére minden felhasználható szerszámgépet és szerszámot, mert szükség van rájuk hadianyaggyártás céljaira.

A bicikli írta: Majthényi György

Falun nyaraltam. Mindjárt első este nagy hűvőre lettem figyelmes: egy fiatal ember kerékpározott föl-alá a falu főutcáján és nyomában nagy gyereksereg lelkesedett. Azt kiabálták: Szepl! Szepl! Szepl! Hurrá! A falu felnőtjei is nagy elismeréssel bólongattak pipájuk mellől, pedig Szepl semmi különös mutatványt nem végzett, csak egyszerűen föl-alá karikázott.

Igaz, hogy a kerékpár, — ha az ember jobban megnézte — valóságos látványosságnak bizonyult. A váza és a sárhányói ezüstösre voltak befestve, azontúl minden nikkelfénnyel ragyogott rajta s ha a nap rásütött, a néző azt hitte volna, hogy ezüstbicikli ezalad el előtte. De nemcsak ez tetszett a falu ifjúságának. Egy, a Szeplvel egykorú ifjú, azt magyarázta nekem:

— Négy áttétele van! Tetszik tudni, mi az? Ilyen talán a világon sincs még egy! Emelkedésre, hegyi úton, éppen olyan könnyű lábnyomással megy fel ez a gép, mintha síkon szaladna! Valóságos csuda! És aztán, ahogy akarja, mehet könnyebb, vagy erősebb lábunkával. Mindenféleképpen lehet.

— Miért nem veszi meg, ha ennyire tetszik? — kérdeztem.

— Á! Nincs nekem annyi pénzem.

— Talán drága?

— Bizony nagyon drága.

— Mennyi?

— Lehet tízezer lei.

— Nono! Annyiért már motorkerékpárt is kaphat mondtam.

Igen megvetően nézett rám. Lehet, hogy jobban tudta, de az is lehet, hogy a biciklit többre becsülte a motorkerékpárnál is. Mindenesetre a biciklinek általános és nagy sikere volt a falu minden rendű, rangú és nemű egyedénél.

Történetesen a tejet is Szepl szüleinél vettem és így ismerkedtem meg Szeplvel is. Csöndes legény volt, naphosszat nem csinált semmit, legfeljebb a rádiót igazgatta. Igaz, az egyik keze kacéka volt. De amúgy nem járt se a legények, se a leányok közé, kocsmába, táncba, pedig a korabeliek mind hívogatták. Csak ült magában, alig-alig szólt, néha valami képes kalendáriumot lapozgatott, néha meg azt mondta:

— No, most aztán sétálni megyek!

És maga mellett tologatva a kerékpárt, elindult. Mert kerékpár nélkül egyetlen lépést se tett a faluban.

Ide-oda járt a faluban, néhol megállt, neki-támaszkodott a gépnek és a levegőbe bámult. Csak akkor szólt meg, ha egy-egy kíváncsi gyermek hozzá akart nyúlni a géphez.

— Ne bántsd — mondta csendesén.

Egy hét alatt kiderült, hogy Szepl semmi másra

nem használja a gépet, minthogy mutogatja magát vele. Soha nincsen sürgős útja, soha nem kell valamelyik szomszéd faluba mennie s a maga jószántából még csak kirándulásokra se megy soha.

— Ejnye, Szepl — szólítottam meg egy napon — minek magának ez a gép, ha semmi hasznát nem veszi. Látom, hogy örökre babrál a rádióján, mert rossz. Ha eladná a biciklit, az árán olyan rádiót vehetne magának, hogy azzal a világ minden állomását foghatná.

Szepl rámnézett, mintha nem értett volna meg és csak akkor szólalt meg, amikor újra bele akartam kezdeni a mondomkamba.

— Kinek adjam el? — kérdezte csendesén és nyomban meg is felelt a kérdésre. — Nézze, nekem négyszáz pengőbe került ez a gép. Mit gondol, ki adna a faluban négyszáz pengőt egy bicikliért, amikor százhatvanért is lehet gépet kapni? ... Ah, inkább leharapnák a fejüket! És azt mondja mindenki, akinek gép kell: Jó nekem az olcsóbb is.

— De maga mégis adott — vettem közbe.

— Igen. De nekem meg is éri. Mert tessék csak kérdezősködni a faluban, hogy hívnak engem: Ja, a Szepl, akinek az a remek biciklije van? — így beszélnek rólam... Ha eladnám, senki se volnék és úgy emlegetnének: A kacsa Szepl! Vagy: A hülye Szepl! Na, hát ezért tartom ezt a drága gépet. Nincs igazam?

Igazat kellett adnom neki.

Pamfil Seicaru folytatja támadásait Tatarescu és Titulescu ellen

Titulescu sem értette meg a szociális átalakulások jelentőségét

Bucurestiből jelentik: Pamfil Seicaru a Curentul utóbbi számában folytatja Tatarescu királyi tanácsos rópiratának bírálatát és kitér — bár csak mellékesen — Titulescu volt külügyminiszter személyére is. Seicaru többek között a következőket írja:

„Beszarábia és Észak-Bukovina kiürítése” című brosurájában Gh. Tatarescu beismeri: „Minden szépítgetés nélkül el kell ismernünk, hogy a történelmi végzettség által teremtett kedvezőtlen körülmények között vereséget szenvedtünk.” Így tehát a nagy bűnös, a valódi vétkes, akit az ország jogos felháborodásának meg kellene büntetnie és akit Gheorghe Tatarescu oly meghatározó nagylelkűséggel vádol a „Történelmi végzettség” volna. Mi azonban nem elégszünk meg ezzel a vádemeléssel, mert nem létezik történelmi végzettség, csupán tévedések léteznek, amelyek történelmi katasztrófákat idéznek elő.

A szociális átalakulások jelentősége

Ha figyelmen kívül hagyod a fizikai törvényeket, vagy szembehelyezkedsz azokkal, ez még nem jelent végzettséget, hanem csupán közönséges balesetet, mely figyelmetlenség, vagy tudatlanság eredménye. Már pedig a mi „vereségünk” politikai személyzetünk állandó és súlyos tudatlansági bizonyítékainak volt köszönhető, akik nem tudták megérteni a felfogó képességüknek meg nem felelő politikai tünemények játékát.

A politikusok túlnyomó többsége híján volt bármely intellektuális érdeklődésnek a társadalmi események láncolatával szemben, amelyek egymást követték 1917 októberétől, tehát attól a pillanattól, amidőn Lenin felszámolta a cárok rendszerét és megrendítette a polgári világ alapjait, egészen 1919 szeptemberéig. Politikai személyzetünk felületlen könnyedséggel csupán a látszat után ítélt, anélkül, hogy megértette volna a bolsevizmus, a faszizmus és a nemzeti szocializmus mélyebb történelmi jelentőségét.

Titulescu és a szovjet

Ezeket a súlyos hiányosságokat még a legjobban felkészült elemeinknél is megfigyelhetjük, mint amilyen N. Titulescu volt a ragyogó értelmiségnek e példány, a látszatok kitünő rendezője, aki kiváló szerepet játszott az európai politikai életben. Titulescu politikai életünk elit-alakja volt. Am a román politikának ez a luxus-példánya éppolyan mértékben képtelenek bizonyult az új jelenségek, a régi formákat és társadalom-politikai berendezkedést forradalmasító eszmék megértésére, akárcsak a többiek.

Titulescu számára a szovjet, a bolsevizmus egész ideológiai komplexuma és forradalmi dinamizmusa Litvinov személyére korlátozódott, erre a „nagyon kedves, rendkívül szimpatikus értelmiségű, a legfinomabb árnyalatokat érzékelő intelligenciájú” emberre és barátra, akit vel nagyszerűen megértette magát a Népszövetségben. Ami azonban a kísérleti laboratórium nagyságát illeti, a Szovjet nem keltette fel soha Titulescu intellektuális érdeklődését.

Amidőn Rómában járt és Mussolini kihallgatáson fogadta, Titulescu szükségét érezte annak, hogy megismerje ennek a furcsa egyéniségnek a szellemét és a lelki világát és igyekezett a fekete inges ruházatkodásán kívül és megtudni valamit a faszizmus ideológiájáról. És mert nem volt társaságában, csupán egy újságíró, H. Streitmann, aki elkísérte — ez az újságíró egyik igen jellegzetes személyisége,

annak a politikai világnak, amelyet az események most visszavonhatatlanul felszámolnak — Titulescu őt kérte meg, hogy tájékoztassa a faszizmus megteremtője felől.

Az újságíró olyan kép megrajzolását fáradozott, amely egy egész gondolatvilágot ébresszen hallgatójában és ezért felemlítette a volt külügyminiszter előtt Mussolini gondolkodásának Georges Sorel-lel való rokonságát. Titulescu egy pillanati gondolatába mélyedt és diákéveinek rejtett mélyéből előbukkant agyában Sorel nevű tanára. Az újságíró nyomban figyelmeztette, hogy összetéveszti Georges Sorel-t, a „Reflexion sur la violence” világhírű szerzőjét, aki forradalmasította a politikai gondolkodást és a forradalmi technikát, Albert Sorel egyetemi tanárral, az „Európa a francia forradalom korszakában” című híres munka szerzőjével.

Titulescu meglepetéssel értesült a másik Sorel létezéséről és még kevesebbet értett meg a faszizmus lényegéből, mint azelőtt.

Az eset jellemző és bemutatja azoknak a munkamódszerét, felületességét, akik résztvettek a történelemnek ebben a hányatott és és nyugtalan korszakában.

Ha az, aki az egyesülés óta egészen 1937 végéig, politikai életünk legragyogóbb példány volt, a szellemi érdeklődésnek ilyen meglepő foka jellemezte (és a szellemi felkészültség, az értelem minősége, valamint a tehetség szempontjából bizonyos különbség van N. Titulescu és Gh. Tatarescu között) akkor mit érhetett meg az események zűrzavarából Gh. Tatarescu? Gh. Tatarescu az az ember, aki boldog, ha miniszterelnök lehet, kétségbeesik, ha már nem az és aki éppen ezért borzasztóan

igyekszik elvesztett boldogságát visszaszerezni. Súlyos van, kellemesen ünnepélyes, közlékeny és mindenkor megtalálja a szerencsés formulát, amellyel emelheti pártbíveinek hangulatát. „Fékezni jobbra, fékezni balra és középen kitörni”, vagy „Látszólag szétszóródunk, de állandóan fenntartjuk a kapcsolatot.” „Jövünk!” Különösen ez a jelszava hatott mindig. S kitűnő hírszolgálat volt megszerezve mindenütt ott volt, ahol a vadat megstíják és így sikerült neki az elmúlt tíz esztendőből hat évig miniszterelnökkösködni. Ő tehát egy korszak reprezentatív és összefoglaló alakja és ugyanakkor a legelső felelőse annak a vereségnek, amit saját maga is beismer.

Kapcsolatok a francia nagykövettel

Nem értett meg semmit, mert nem is igyekezett megérteni, mert nem érdekeltte semmi. Számára a politika bizonyos kapcsolatokra korlátozódott, amelyek használhattak neki. A kapcsolatok kultiválása alkotta Tatarescu politikai katekizmusát. Es milyen élénk kapcsolatokat tartott fenn Thierry úrral, a volt francia nagykövettel, milyen tiszteletben tartotta ez az értékes kapcsolat. Tatarescu szempontjából ez a rendszer csalhatatlannak bizonyult, ám az országot katasztrófába döntötte. Viszont ez igazán nem fontos, mert a nemzetnek egy brosurában elmagyarázza az ember hogyan is történt azzal a „történelmi végzettséggel” és máris rendbejött minden.

Tatarescu soha nem közeledett azokhoz a témához, amelyek a korszak drámai kételyeinek témáit alkotják: meglegedett a szónoki témákkal. Nem mondanánk semmit, meghajolnánk a hősi politikai következetesség előtt, ha Tatarescu ismerné a magatartások harcias értelmét, ha le tudná vonni egy magatartás végső következtetéseit: ha learatná a győzelem fizetségét, vagy vezekelné a vereségért.

Gheorghe Tatarescu nem értett meg semmit a történelem nagy forgaftagából, boldog derével és tudatlansággal sétált az események között, nem fárasztotta agyát azzal, hogy megértse az emberiség új szellemi szintézisét előkészítő korszaknak alapvető megrendülését és a katasztrófa láttán így kiált fel: Történelmi végzettség! Valóban történelmi végzettség, ezért azonban nem a nemzet felelős!

A 10 leinél kisebb vásárlásokat mentesíteni fogják a kétszázalékos nemzetvédelmi adó alól

A vonatkozó rendelet törvény a jövő hét elején jelenik meg

Nagyvárad. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt közzöltük azt a rendelet törvényt, amelynek értelmében az 50 leien aluli vásárlások után is meg kell fizetni a kétszázalékos nemzetvédelmi adót. Közzöltük azt is, hogy ugy Nagyváradon, mint Temesváron s általában az ország legtöbb városában mozgalom indult arra, hogy legalább a kisebb tételű vásárlásokat mentessék a 2 százalékos illeték alól. Ilyenértelmű kérést terjesztett a pénzügyminiszter elé a temesvári kereskedői szervezet s ugyancsak Temesváron a cukrászok céhe azt kérte, hogy legalább a 20 leien aluli vásárlásokat mentessék az adó alól. Kérésükre mindeddig válasz nem érkezett.

Nagyváradon a Kereskedői Tanács hasonló

mozgalmat indított. A Kereskedői Tanács pén- teken értesítést kapott a városból, hogy a Kereskedői Tanács bucuresti központi vezetősége ebben az ügyben közbenjárt a miniszteriumban. A miniszter ígéretet tett arra, hogy a 10 leii történő vásárlásokat mentesíteni fogja a 2 százalékos nemzetvédelmi adó alól. Tekintettel azonban arra, hogy a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték fizetését rendelet törvényben írták elő, egy újabb rendelet törvényt kell hozni a törvény módosítására. A rendelet törvény csak a jövő hét első napjaiban jelenhet meg, addig a legkisebb összegű vásárlás után is fizetni kell a 2 százalékos nemzetvédelmi adót, kivéve azokat a cik- keket, amelyeket mentesítettek a nemzetvédelmi adó fizetése alól.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

„A hadviselés lelke a támadás”

A védelmi taktika bukott meg Franciaországban

Bátor katona volt a francia — állapítják meg a német katonai szakértők

Berlinből írják: Ha rövid visszapillantást vetünk arra a harcra, amit a német hadsereg a franciákkal szemben megvívott — mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, hogy a franciák sem gyávák, sem rossz katonák nem voltak. Az a rövid idő, amelynek leforgása alatt a németek legyűrték a franciákat, egyáltalán nem jogosítja fel a pártatlan szemlélőt arra, hogy kissebbítse a francia katona bátorságát. Ellenkezőleg: a francia katona minden sánconál, minden védelmi vonalnál, minden folyóátkelésnél csak azt bizonyította be, hogy igazi mestere a védelemnek.

A Weygand-vonal védelme.

A francia hadsereg ellenállóerejének legklasszikusabb példája volt: a Weygand-vonal védelme. Aki nem látta az itt lefolyt harcokat, az fogalmat sem tud alkotni arról, hogy milyen hatalmas erejű ellenállást fejtettek ki itt a francia katonák a németek ellen. A Weygand-vonalban minden falu valóságos erődítmény volt. A házak falából kiszédett táglá nyílásán francia gépfegyver csöve meredt a támadóra. A háztetőkön golyószórók bujtak ki a cserepek elől. A békés csűr ajtajában tankelhárító ágyúk torla öntötte a tüzet. Minden domb, min-

den halmocska, minden bokor mögött francia gépfegyverek, aknavetők leselkedtek. Pontosan hordó hosszúcsövű ágyúk voltak elhelyezve a szétszórtan fekvő erdők szélén. Ezeket nem láthatta meg még a legélesebb megfigyelő szem sem s a legudálságosabb pillanatokban nyitottak tüzet a gyanútlanul közeledő német gyalogságra. A fontos védelmi helyeken ezenkívül mály védelmi állásokat építettek ki, amelyeket földalatti jutóárkokkal kötöttek egymással össze, úgyhogy a német tűzéréség sok esetben nem is gondolhatott az összerombolásukra. Sok helyen még betömetlenül ott állottak a világháborús fedezékek, lövészárkok s ezeket erősítették meg hirtelen homokzsákokkal, földhányásokkal a franciák. Mindezekhez hozzájárult, hogy a védelmi „fészkek” igen sűrűn feküdtek egymás mellett. A katona annyi volt itt, hogy a Weygand-vonalnak majd minden falujából egy-egy zászlóalj francia került fogságba.

Másik tényező, amely a német előnyomulást állandóan zavarta: a francia tűzéréség volt. A francia tűzéréség számtalan esetben bebizonyította ismét, hogy mint egykor Napoleon idejében, vagy 1870-ben és a világháború alatt — úgy most is a francia hadsereg erősségét képezi.

Mi törte meg a franciák ellenállóképességét?

A német hadsereg az ellenségnek ezzel az emberfeletti ellenállóképességével állott szemben a június 5-iki franciaországi nagy offenzíva megindulásakor. S hogy a németeknek június 5-iktől július 25-ig, a fegyverszünet napjáig, mégis sikerült áttörniök a Maginot-vonalat, sikerült átjárnok a Loiret, sikerült elfoglalniok Lyont, a franciák ellenállóerejét ismerve önkéntelenül fölvetődik a kérdés: hogyan volt ez lehetséges?

1. A német léghaderő.

Három hét sem telt el s a német hadsereg porrázta a francia védelmet. Ez az eredmény mindenekelőtt a szárazföldi hadsereg és a léghaderő tökéletes együttműködésének tulajdonítható. A német léghaderő villámgyors támadásaival el tudta érni azt, hogy a különben is alsóbrangú francia légiert teljesen harcképtelenné tette. Francia repülőgépek egyetlen egyszer sem kíséreltek meg üzöbe venni német repülőt. Különböző a felderítő repülés ismeretlen fogalom volt a franciák előtt és sohasem sejtették, hogy melyik pillanatban jelennek meg elkeseredetten védett állásaik felett a német bukórepülők. A német bombázók mindent ott voltak s azoknál a kényes pontoknál, ahol az ellenség már csaknem megállásra kényszerítette a gyalogságot és a motorizált osztagokat, — ott voltak s percek alatt birt sem maradt a francia tűzéréségi s gépfegyverállásoknak.

2. A páncélos osztagok.

Másik fontos tényező, amely sikerre vitte a támadásokat és elősegítette a gyors német győzelmet, az a páncélos fegyvernem volt. Hallatlan erővel rohantak a német tankok és különböző harcikoszik az ellenségre s mindent megsemmisítettek, ami útjukba került. Ezeket verték az ellenséges állások közé és gyakran több kilométeres mélységben megtörték az ellenséges vonalsk ellenállását. Gyorsaságuk által s azzal a tulajdonságukkal, hogy mindig meglepetésszerűen jelentek meg, nagyban megkönnyítették a többi csapategységek előnyomulását.

3. A német gyalogság támadási készsége.

Ami megvolt a németeknek, az vagy kezdettől fogva, vagy már hiányzott a franciáknak. Mindenekelőtt hiányzott a francia hadseregből a támadó szellem, amely ugyanakkor az egész német arcvonalat lelkesedésben tartotta. Legvilágosabban látezik ez az ellentét, ha az egymás ellen harcoló seregek gyalogságát összehasonlítjuk. A franciák majdnem kizárólag csak a védelemre rendezkedtek be. Sohasem merészkedtek ki állásaikból, még akkor sem,

ha tudták, hogy többen vannak, mint a támadó ellenség. A kevés ellentámadás mindig csak a támadott pont közvetlen közelségére terjedt ki. S a német gyalogság állt velük szemben, akik éppen úgy tudtak előretörni, támadni, kezdeményezni, s ha kellett kizárólag becsúszni, mint azelőtt. A német gyalogság támadási készsége volt az, ami a franciák előre kiszámított védelmi taktikáját lehangosította.

A német gyalogos katona a franciaországi hadjáratban ismét igazolta és megvalósította Schlieffen gróf régi tanítását, amely szerint: a hadviselés lelke a támadás!

A. U.

Spanyolországban újjáépítik az elpusztult templomokat

Madridból jelentik: A spanyol minisztertanács elhatározta, hogy másfélmillió pesétát fordítanak a polgárháború alatt elpusztult templomok újjáépítésére.

A világháború legvéresebb harcainak színterére vezeti el az olvasót
BETTY SCHNEIDER:

VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszáz ezer hősi halott emlékét megindító elmélyüléssel idéző műnek különbs időszerűséget kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ára 80 Lei és portó — Megrendelhető a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában

Lettországba tilos a külföldi újságok bevitele

Rigából jelentik: A lett sajtóhatóságok azonnali hatállyal megtiltották külföldi újságok és folyóiratok behozatalát Lettországba.

Óriásméretű pusztító árvíz Kinában

Tokióból jelentik: A Reuter jelentése szerint Kinában a Sárga-folyam áradása következtében több ezer kínai földműves a vízbefult. Az áradások nyomán bekövetkezett gátszakadás következtében a Lungháj-vasutól délre fekvő egész terület víz alatt áll.

Belügyminiszteri közlemény a fegyverszerzetészekkel kapcsolatban

Bucurestiből jelentik: Bizonyos célzatos híresztelésekkel kapcsolatban, a belügyminisztérium a következőket közli:

A terület védelmével megbízott egységeknek szánt fegyverek a csendőrszökhöz és a rendőri egységekhez vannak elraktározva. Ezeket nem osztották ki a védelmi egységek köteleibe tartozó embereknek és csak ideiglenesen, a gyakorlati szükségére megkivánja, kapják kézhez azokat. Ezeknek a fegyvereknek a száma egyébként meglehetősen csekély.

Kolozsvár városa még mindig nem utalta ki a felekezeti iskolák segélyét

Kolozsvár. Saját tud. A városok pénzügyi megszervezéséről szóló törvény rendelkezései értelmében a városok költségvetésük 14 százalékát iskolák támogatására kell fordítani. Ennek értelmében Kolozsvár városa minden évben többmillió leit fordít az iskolák fenntartására. A város vezetősége kezdetben úgy értelmezte a törvény rendelkezéseit, hogy csak az állami iskolák részesülhetnek városi segélyben, a magyar felekezeti tanintézetek azonban nem.

Igy a város területén levő magyar iskolákat a város évről-évre következetesen kizárta a segélyből. Az elmúlt évben azonban a Magyar Népközség közbenjárására a város vezetősége egymillió százezer leit irányított elő a magyar iskolák segélyére és ezt az összeget a múlt évben ki is fizette.

Az idei költségvetésbe is felvették a tavaly előirányzott összeget, de ezideig még nem utaltak ki semmit. A magyar egyházak nemrégiben kérést nyújtottak be a város vezetőségéhez és kérték, hogy a nehéz helyzetre való tekintettel utalja ki számukra az esedékes segélyt. A város mindezt nem válaszolt a kérésre és ezért most dr. Nagy László ügyvéd a római katolikus egyházmegyei tanács jogtanácsosa a magyar iskolák nevében megsúrgatta a segélyek kifizetését.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, IL. KÁROLY KIRALY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900

félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P,

negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér. —

vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekkszámánk sz.: 50.037.

Telefon: 12-27.

Gézipratokat nem örzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A **bucuresti időjárás**katató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szel, egyes helyeken eső, a hőmérséklet alig változik.

MIHÁLY NAGYVAJDA KATONAI BEOSZTÁSA. Bucarestből jelentik: Ófelsége a király augusztus 15-én Mihály nagyvajdát a királyi gárda egyik zászlóaljába osztotta be.

VILMOS EXCSÁSZÁR UNOKÁJA HOLLAND FŐHERCEGNŐT VETT EL. Berlinből jelentik: Károly Ferenc József porosz herceg, Vilmos excsászár unokája feleségül vette Henriette holland főhercegnőt.

A kolozsvári katonai rögönlőtől tábla ítéletei. Kolozsvár. Saját tud. Szegedi József vajdahunyadi 33 éves földműves nemzetgyalazás és hatósági közeg elleni erőszak címén került vád alá. Mivel a vádak a tábla tanácsa nem találta igazoltnak, Szegedi Józsefet fölmentették. — Hasonló ügyben vonták felelősségre Hasek Máté nagycsanádi gazdalkodót is. Őt is fölmentették. — Schmolzer Károly, azt egyik kolozsvári időszakos lap pénzbeszedője és 10 torzavideki lakost tiltott szervezés címén állították bíróság elé. A lapterjesztő azzal védekezett, hogy a Magyar Népközség munkás tagozatának gyűjtött tagokat. Védekezését nem fogadták el és egyhónapi fogházra ítélték. Az ügy többi vádlottját fölmentették.

A DOHÁNYTÖZSDÉKET VASÁRNAP ÉS ÜNNEPNAPOKON NYITVA KELL TARTANI. Aradról jelentik: A pénzügyminisztériumtól tegnap rendelet érkezett a monopóliumhoz, amely szabályozza a dohánytözsdék záróját. A rendelet szerint a jövőben a dohánytözsdék vasárnap és ünnepnapokon is egész nap nyitva tartandók.

Temetések. Blaga Demeter 39 éves korában meghalt Nagyváradon a közpórházban. Temetése augusztus 16-án volt az ési-temetőben. — Argylean Mária 23 éves korában Palota közegben meghalt. Temetése augusztus 17-én délután 9 órakor lesz az ottani temetőben. (Caritas.)

ROMAN ÉS NÉMETNYELVŰ NYOMTATOTT FORGALMI RENDELKEZÉSEK A CFR HATÁROKON TUL KÖZLEKEDŐ VONATAINÁL. Bucarestből jelentik: A CFR vasúttársaság jóváhagyta azt a rendelkezést, amelynek értelmében az olyan vonatokról, amelyek a határokon túlmennek, román és német szövegű nyomtatott forgalmi rendelkezéseket alkalmazzanak. Ezeknek formája és tartalma azonos a belföldön használatos román szövegű rendelkezésekkel és az adatok kiöltése a forgalmi szabályrendelet előírásai szerint történik.

Még mindig nem került meg a 119 ezer lejes sepsiszentgyörgyi lopás tettese. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A sepsiszentgyörgyi rendőrség napok óta tartó nyomozása ellenére sem került meg még a Lentay Ernő dr. ügyvéd jakasán elkövetett betöréses lopás tettese. Az eddig őrizetbevevett és kihallgatott személyek közül egyik sem tudott felvilágosítást szolgálni a 119 ezer lejt eltűnésére vonatkozólag. Legutóbb a szolgálatot tartóztatták le a napokban őt is szabadlábrahelyezték. A nyomás folyik.

Háromezeröttszáz leibe került egy pohár pálinka. Máramarosziget. Saját tud. Dragan fizetett meg a napokban egy felsővisói gazda egy pohár pálinkát. Az történt ugyanis, hogy Rusnac Constantin felsővisói földműves betért a falu kocsmájába egy pohár pálinkára. Amíg a pálinkát felhajtotta, a zsufolt sötétben valaki zsebéből 3500 lejt ellopott. A felsővisói csendőrség nyomozást indított az ismeretlen zsebmetsző kézrekerítésére.

Villámcsapás áldozata lett három gazda. Szegedről jelentik: Ábrahám György gazda két legényfiával és feleségével kazlat rakott a szegedi határban. Közben nagy zivatar keletkezett, a villám becsapott a kazalba s mindhárom férfit megöltte. Ábrahámné súlyos égési sebeket szenvedett.

LEJART AZ ADÓFIZETÉSI KEDVEZMÉNY HATÁRIDEJE. Bucarestből jelentik: Augusztus 15-én járt le az adók ötszázalékos kedvezményével való befizetésének időpontja. A pénzügyminisztérium közölte az adófizetőkkel, hogy az adókat ezután az időpont után teljes eréllyel és az ötszázalékos csökkentés nélkül hajtják be.

A huszofgyasztási korlátozások miatt csökkent a kolozsvári vágóhid forgalma. Kolozsvár. Saját tud. Kolozsvár városának könyvelési ügyosztálya most állította össze a város pénzügyi és gazdasági helyzetjelentését. A jelentésből, amely a költségvetési év első negyedének bevételi és kiadási adatait öleli fel, megtudjuk, hogy a kedvezőtlen gazdasági helyzet ellenére a városi adóprós kitűnően működött. A városi adópénztár közel 20 millió lejt, pontosabban 19 millió 867 ezer 595 lejt hajtott be három hónap alatt az adózóktól. Ez az összeg az egész évi költségvetési irányzat 29.76 százalékát teszi ki. A pénzügyi gazdálkodás az első évnegyedben nem ütközött nehézségekbe, mert a múlt évről 28.441.122 lejt bevételi felesleget vettek át és ez az összeg bőven fedezi a hiteligényeket. A város pénzügyi osztálya 38.338.502 lejt hitelignéllyel szemben 20.295.848 lejt utalt ki, amiből kifizetett 18.971.303 lejt. A jelentés kielégítőnek tartja Kolozsvár pénzügyi és gazdasági helyzetét, megjegyzi azonban, hogy a huszofgyasztási korlátozások, valamint a hús-temes dragulása miatt a vágóhid forgalma megrcsappant és így az előirányzott bevételek nem felelhettek be.

Adományok. Nagy Mária tanítónő részére „egy tanár” (Marosvásárhely) 100 lejt, N. N. (Kolozsvár) 200 lejt, N. N. (Nagyvárad) 20 lejt, N. N. (Nagyvárad) 20 lejt adományozott. „Isten nevében” 100 lejt, „Szent Antal nevében” 50 és 300 lejt, „Virágmegváltás” című 50 lejt juttattak el hozzánk. Az adományokért köszönetet mondunk és azokat rendeltetési helyre juttatjuk.

Szétroncsolt egy munkást a tolató mozdony a kolozsvári állomáson. Kolozsvárról jelentik: Végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt a kolozsvári vasútállomáson. Szerdán este eddig még ismeretlen körülmények között Mohan Ioan Carpatilor-utca 2 szám alatti lakos. öntömunkás, egy tolató mozdony elé került, amely elütötte és testét szétroncsolta. A kiszállott rendőr és orvosi bizottság már csak a beállott halált állapíthatták meg. A szerencsétlenség körülményeinek kiderítésére a vizsgálat megindult.

Nyolcvanezer kép másodpercenként. Az emberi szem nem képes követni tulgyors mozdulatokat. Egy vetítógép segítségével azonban a tulgyors mozdulatok filmszerűen felvehetők s azokat lassítva is lehet vetíteni. A tulgyors mozdulatok így az emberi szem számára is láthatóvá váltak. Egy különösen nagy teljesítményű felvevőgép az AEG alkotása. Ez az úgynevezett „időnyújtó” másodpercenként nyolcvanezer felvételt készít. Ezzel egy lövedék menetét is filmezni lehet. Az „időnyújtó” segítségével nemcsak a tulgyors mozdulatok lesznek láthatók, hanem a nagyon rövid idejű elektromos mozdulatok is, amelyek a szemnek, mint rövid villámok tűnnek, világosan láthatóvá válnak, mint fényv. stb. A nagy teljesítményű felvevőgépnek tudományos felhasználása is nagyjelentőségűnek ígérkezik.

Máramarosmegyei hírek. Saját tud. A szigeti kórházba életveszélyes állapotban szállították be Andreica Gábor felsővisói gazdát, akit szóváltás közben öccse egy vasdoronggal leütött. — A város vezetősége hozzájárult a kenyér árának fölemeléséhez. A barna kenyér kilója 12, a félbarna 15 és a fehér kenyér kilója 16 lejt. — A polgármester elutasította a mészárosoknak azt a kérését, hogy a husztalan napokat szerda, csütörtök és péntekre helyezzzék át. Így Máramarosszigeten a husztalan napok továbbra is hétfőn, kedden és szerdán lesznek.

A tengeri zárlat enyhítése érdekében a francia kormány lépéseket tett Angliánál

Baudoin külügyminiszter és Laval helyettes miniszterelnök beszédei. — A Németország ellen szegezett fegyver első-sorban is Franciaországnak árt

Vichyből jelentik: Laval helyettes miniszterelnök csütörtökön fogadta a külföldi sajtó képviselőit. A kölcsönös üdvözlések után Laval barátságos tárgyalást folytatott az újságírókkal. Megígérte, hogy igyekszik megjavítani a külföldi sajtószolgálati viszonyokat és minél előbb helyreállítja a megszakadt látvcsélő összeköttetést. Hangoztatta a továbbiakban, hogy a kormány súlyos feladatok előtt áll, de az akadályok ellenére is újjászervezik az országot, Franciaország él — és élni fog.

Ami a kormánynak Párizsba való visszatérését illeti, Laval minden felelet elől elzárkózott, de magatartásából arra lehet következtetni, hogy a kormány nem távozik el Vichyből.

Laval végül élesen bírálta Anglia magatartását. Azt is mondta, hogy Anglia erősen megcsinyli a háborút. Szerinte a közeljövő kétség-telenül meghozza a háború végét.

Vichyből jelentik: Baudoin külügyminiszter nyilatkozott a sajtónak Franciaország élelmezési nehézségeiről. Hangoztatta, hogy az ország teljesen el van vágva azoktól a forrásoktól, amelyekből a fegyverszünet megkötése előtt meríthetett. A francia gyarmatok el tudnák látni élellemmel az anyaországot és a francia kereskedelmi hajóraj is le tudná bonyolítani a szállítást. De mindezeket akadályozza a teljes angol tengerzár. Anglia ezt a tengerzárát tartja egyik leghatékonyabb fegyvernek Németországgal szemben. Ezt azonban úgy hajthatta volna végre, hogy nagyobb tekintettel legyen Franciaország által hozott mérhettelen áldozatokra és arra a szörnyű helyzetre, melyben az ország jelenleg van.

Kijelentette ezután Baudoin, hogy azok az élelmiszerek, amelyeket behoznának, kizárólag a francia polgári lakosság élelmezésére szolgálnának. Németország felajánlotta, hogy biztosítékot ad és a behozott cikkeket kizárólag a francia polgárok

kapnák. Ennek a biztosítéknak a birtokában határozott javaslatot tettek Angliának, s különleges biztosítékot ajánlottak fel. A kormány a lehetelent is megkísérelte, hogy a józan észre hivatkozással enyhítse a hontiltásaira kirótt súlyos sorsot. Reméli, hogy sikerül ezt elérnie. De ha az ellenkezője történik, az ország meg lehet győződve, hogy a kormány a lehetelent is megtette. A francia nép balsorsáért nem vádolhatja majd a kormányt, de a megszálló hatóságokat sem.

Baudoin a továbbiakban rámutatott arra, hogy az angol tengeri zár miatt a polgári lakosság milyen súlyos inséget szenved. A háború borzalmaait — ugymond — el lehet felejteni, de az élelmiszer és gyógyszer hiány miatt szenvedő asszonyok és gyermekek gyötrelmei csak fokozódnak. A tengerzár nem hatékony a németek ellen. Ez olyan fegyver, mely asszonyokat és gyermekeket sújt, s eredményt csak hosszú idő múlva lehet vele elérni. Az a fegyver, amelyet az angolok Németország ellen szegeztek, elsősorban Franciaországot sújtja, míg a németekkel szemben, akiknek az ellenállóképessége mérhettelenül nagy, igen kétséges a hatása.

Lemondott a közlelmezési és a földművelésügyi miniszter Finnországban.

Helsinkiből jelentik: A Finn Távíráti Iroda jelentése szerint Tanner közlelmezési miniszter lemondott. Tarcáját az eddigi kereskedelmi miniszter vette át. Lemondott Heikinnen földművelésügyi miniszter is.

Püspök-fürdői kedvezményes fürdőjegyek kaphatók kiadóhivatalunkban.

Az ilfovmegyei ügyvédi kamara kimondotta, hogy csak a második csoportba tartozó zsidó ügyvédeknek engedi meg a további gyakorlatot

Bucurestiből jelentik: Az Ilfovmegyei Ügyvédi Kamara választmányi ülést hívott össze, hogy megvitassák a zsidó ügyvédeknek, a zsidótörvény kihirdetésével előállott helyzetét. Rövid tanácskozás után, amelyen részt vett Istrate Micescu örökös dékán és E. Sletineanu tiszteletbeli dékán, elhatározták, hogy azonnal végrehajtják a törvény rendelkezéseit,

amely szerint ügyvédi gyakorlatot csak a második csoportba tartozó zsidó ügyvédek folytathatnak. Ezért felszólítják a zsidó ügyvédeket, hogy a törvény 5-ik paragrafusa előírásainak megfelelő minőségüket igazoló irataikat augusztus 17-ig nyújtsák be az Ügyvédi Kamarához.

Helyszíni tudósítás a vizaknai kőgyár pusztulásáról

Már már elfojtották a tüzet, amikor a vízhiány és a nagy szél miatt újra fölcaptak a lángok

20-30 millió leire becsülik a kárt

Vizakna. Saját tud. Mint már röviden jelentettük, az ország egyik legnagyobb kőgyára, a Vizakna közelében fekvő „Redtenbacher” kőgyár leégett. Vizaknai tudósítónk a nagy tüzről s a gyár elpusztulásáról a következőkben számol be:

A gyárat ezelőtt körülbelül 15 évvel alapította egy osztrák társaság. A környező falvak lakosainak nagyrésze itt kereste kenyerét. A gyár egyike volt az ország legnagyobb kőgyárainak és gyártmányából nemcsak belföldre, hanem külföldre is nagy tételeket szállított.

Két nappal ezelőtt a délelőtti órákban egyszerre hatalmas füstfelhő csapott a magasba a gyártelepről. A vizaknai hatóságokat telefonon értesítették, hogy a gyárban tűz ütött ki. A környék lakosai a gyárban dolgozó hozzátartozókért aggódva rohantak a telep felé s mindenki attól tartott, hogy a kőgyárban robbanás történt. A tűz a gyár jobbszárnyán keletkezett és pillanatok alatt átcsapott az épület többi részére. Pár perc múlva megérkeztek a nagyszemű tűzoltók s hozzáláttak az oltáshoz. A tűzoltó erőfeszítése sikeresnek ígérkezett s csaknem elfojtották, illetve helyhez kötötték a tüzet, amikor egyszerre a gyártelep vízkészlete kifogyott. Tehetetlenül álltak a katonai tűzoltók a tüzzel szemben, amely ismét hatalmas erővel fellángolt. Néhány motoros tartály vizet tudtak mindössze szállítani a távoli kutakból.

Időközben megérkezett a katonaság s gyorsan kiürítette a gyártelepet az összegyűlt tömegtől s maguk is bekapcsolódtak a mentési és az oltási munkálatokba. Amennyi árut csak lehetett, kimentettek a gyár udvarára. Hirtelen az elfojtott tüzet a szél lángvalobantotta. Óriási robajjal zuhanak le a szerendák és az egész tetőzet. A gyárat most már nem lehetett megmenteni.

A gyári munkások nem vesztették el fejüket s idejében elhagyták az épületet. Fegyelmességüknek köszönhető, hogy halálos áldozata nincs a tűznek. Az oltási munkálatok során azonban többen megsebesültek.

A tűz oka egyelőre ismeretlen. Az eddigi adatok szerint egy olajtartály kigyulása lobbantotta lángra a gyárat. A tűz pusztító erejét

csak fokozta vízhiány és a nagy szél. Hozzávetőleges becslés szerint 20-30 millió leire rug a tűz okozta kár. A gyár főépülete és a jobbszárny teljesen leégett s elpusztultak az ott elhelyezett gépek. Csak néhány gépet lehetett kimenteni. A raktárak áruiból is sok elpusztult.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei

Szombaton délután 5 órakor gyermekelőadást tart az alkalmi színtársulat. A Mágna Miska című operett kerül színre olcsó helyekkel.

Szombaton este a Kávé habbal kerül színre. Horváth Mici, Fekete Mihály, Kertész Manci, Rappert Dódi, Hegyesi és Berengh játszik a főszerepeket. Az operett zenéjét Szatmári Endre szerezte.

Vasárnap délután 6 órakor és vasárnap este 9 órakor kerül színre a Bolond lyukból, bolond szél című operett. A humoros és ötletes jelenetekben bővelkedő operettben ebben az időnyben először lép fel a váradi színpadon Kőszeghy Dusu, Kertész Manci, Rappert Dódi, Haller, Hegyesi, Berengh és Fekete játszik a főszerepeket. A kitűnő darab zenéjét Szatmári Endre szerezte.

A jövő héten Felszeghy Máriaival a címszerepben Demyes Amiet darabját hozza színre a színház. Az új darab címe: A szabad lány. Az előadást Fekete Mihály rendezi.

HETI MŰSOR:

Szombat délután 5 órakor gyermekszereplőkkel gyermekelőadás: **Mágna Miska.**

Szombaton este 9 órakor: **Kávé habbal.**

Vasárnap délután 6 órakor: **Bolond lyukból bolond szél fúj,** operett bemutató.

Vasárnap este 9 órakor: **Bolond lyukból, bolond szél fúj.**

Csütörtökön este 9 órakor: **Szabad lány.** Színjáték.

Jegyek, a színház baloldali pénztáránál, minden előadásra előre válthatók.

S P O R T

LABDARUGAS

Ujabb változás az A) csoport beosztása körül

Bucurestiből jelentik: A labdarugó szövetség tanácsa nem fogadta el az elnökségi javaslatot a nemzeti bajnokság beosztására vonatkozólag s a következő tizennégy csapatot jelölte ki az I. osztályba:

1. Vénus, 2. Rapid, 3. Sportul Studentesc, 4. Unirea Tricolor, 5. Juventus, 6. Ripensia, 7. TMAC, 8. UDR, 9. Universitatea, 10. Victoria Kolozsvár, vagy Gloria Arad, 11. Braila vagy Franco Romana Braila, 12. Crisana vagy Mica Brad, 13. FC Ploesti vagy FC Craiova, 14. Gloria CFR Galati, vagy Mures.

Öt helyért tehát osztályozó mérkőzést játszanak. Augusztus 25-re az alábbi osztályozókat tűzték ki: Nagyvárad: Victoria—Gloria, Braila FC Braila—Franco Romana, Arad: Mica—Crisana, Bucuresti: FC Ploesti—FC Craiova és Gloria CFR—Mures.

Eldöntetlen esetén tizenötperces meghosszabbítás lesz. Ha döntés ekkor sem történik, másnap ugyanazon a pályán megismétlik a mérkőzést.

Az új összeállítás érdekessége, hogy abban a TMAC csapata is szerepel, amelyet pedig előzőleg kiírtak az A-ligából.

16 zsidó sportegyesület törölték a labdarugószövetségből. Ezek a következők: Makkabi Bucuresti, Makkabi Constanta, Makkabi Galati, Makkabi Nagyvárad, Barkochba Marosvásárhely, Kadima Temesvár, Hakoah Brassó, Makkabi Craiova, Macobi P. Neamt, Makkabi Dorohoi, Makkabi Botosani, Makkabi Suceava, Makkabi és Hakoah Iasi, Hogvirog Rádúti és Hagiibor Kolozsvár. A törölt zsidó labdarugók száma 150.

A magyarországi „Szent István” labdarugó kupa döntőjébe került csapatok közül csütörtökön a Törekvés—Kispest mérkőzést a Törekvés 2:1-re nyerte. MTK—MOVE Csepel 6:1 (5:0).

USZAS — VIZIPOLO

A magyar, német és olasz vízipólócsapatok mérik össze erejüket három napon át Budapesten

Budapestről jelentik: Világesemény lesz szombaton, vasárnap és kedden a magyar fővárosban, ahol a magyar uszóbajnokságok keretében a világ három legjobb vízipólócsapata: német, olasz és magyar mérik össze erejüket és ez a küzdelem fogja eldönteni a pillanatnyi világhegemónia kérdését is.

A mérkőzéseket a következőképpen sorsolták ki: Szombaton Magyarország—Olaszország és Németország—Magyarország B., vasárnap Magyarország—Németország és Olaszország—Magyarország B., kedden Olaszország—Németország és Magyarország—Magyarország B. A mérkőzéseket a jugoszláv Stergar fogja vezetni.

ATLETIKA

Magyarország atlétikai bajnokságait szombaton és vasárnap rendezik meg az ország legjobb atlétáinak részvételével. A viadal iránt külföldön is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A versenyekre rekordszámú nevezés érkezett.

Szenzációs új 3000 m-es síkiútó világrekord Stockholmban. Csütörtökön Stockholmban nemzetközi atlétikai versenyt rendeztek, amelynek szenzációs eseménye az, hogy az 5000 m-es síkiútásban a svéd Kälarne 8 p 09 mp-cel új világrekordot futott. A régít Höckert tartotta 8 perc 14,8 mp-cel, ami arra mutat, hogy a verseny elődöntő irama lehetett. Ezen indult a magyar Kelen is, helyezését azonban még nem jött értesítés.

Ma, pénteken indul az utóbbi idők legszenzációsabb filmje:

Legújabb világhíradók

D O R I A N

D III 88

A REPULÓ HADSEREG

Két pénzügyi rendelet törvény jelent meg a Hivatalos Lapban

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap pénteki számában törvényrendelet jelent meg az 1934. április 1. és 1940. július 31-ike közötti időben több pénzügyi törvény ellen elkövetett kihágással kapcsolatban kiszabott pénzbüntetéseket likvidálásáról. A kérdéses pénzügyi törvények a következők: az egyenes adók törvénye, a helyi adó törvény, a bírósági illetékek törvénye, a fényüzési és forgalmi adó, a látványossági adó, gépkocsiadó, az alkohol-monopol cikkek eladására vonatkozó törvény, a vámtörvény és a fogyasztási illetékek törvénye. A büntetések kifizetése csökkentésekkel történhetik 1940. szeptember 30-ika előtt.

Ugyancsak a Hivatalos Lap pénteki számában jelent meg az a törvényrendelet, amely mentesíti a kereskedelmi adó alól a mezőgazdasági gépek és eszközök felhasználásából származó jövedelmet. A mentesítés 1940. április 1-étől érvényes.

Uj intézkedések a falvakból városokba való költözködés szabályozásáról

(Bucuresti.) A belügyminisztérium rendeletet küldött az összes városok rendőrségeihez. E szerint a falusi lakosoknak a városokban való letelepedése csak a rendőrség vezérigazgatóságának engedélyével eszközölhető. Másrészt utasítja a minisztérium az illetékes rendőrhatalmokat, hogy vizsgálják felül az utóbbi időben faluról városba költözött helyzetét és kötelezzék őket a falvakba való visszatérésre. A minisztériumi rendelet egyelőre nem korvonalazza, hogy visszamenőleg milyen időpontig kell ezt a felülvizsgálást eszközölni. Mint ismeretes, a városokba való beköltözés eddig minden különösebb nehézség nélkül történt. A rendőrségi bejelentőhivatal a megfelelő igazolás alapján tudomásul vette és regisztrálta a beköltözést. Az intézkedés, amely azt a jövőben a központi vezérigazgatóság engedélyéhez köti, bonyolult és hosszadalmas eljárást fételez fel és lehetővé teszi olyan szempontok érvényesítését, amelyek eddig a légkevesébe nem jöhettek számításba.

Esnek a fegyverkezési részvények árfolyamai

A német márka kiszorítja a tőzsdékről az angol fontot

Az európai tőzsdéket jelenleg a tartózkodás és az üzletkötések csökkenése jellemzi. Ennek ellenére már most tapasztalhatók bizonyos átalakulás jelei.

Az angol font visszavonulóban van az európai tőzsdékről és a devizák sorában egyre inkább az első helyet a német márka foglalja el. Ugyancsak visszaszoruló a nagy fegyverkezési tőrszék részvényei is. Az osztrák, amszterdami, valamint a párizsi tőzsdék ismét megnyitottak, az üzletkötések azonban szűk keretek között mozognak. Spekulációs irányzatok nem tapasztalhatók és az üzletkötések főképpen az állampapírokra szorítkoznak. A svájci tőzsdék, amelyek tevékenysége főképpen a tőkepiacra volt alapítva, mérsékelt tevékenységet folytatnak, amely a spekuláció minden lehetőségét kizárja. A határidőüzletek megszűntek és az árfolyamkülönbségek minimálisak. Ennek ellenére hogy a zürichi, bázeli és genfi tőzsdéken az üzletkötések száma csökkent, az irányzat meglehetősen szilárd. Az északi tőzsdék közül csak Stockholm őrizte meg a normális tevékenység ütemét. Ennek ellenére a svéd Nemzeti Bank megtiltotta a magántulajdonban lévő arany vásárlását.

Figyelemreméltó a berlini tőzsde szilárd irányzata, amely az oltós pénz politikájának elismerésén alapszik. A befektetések egyre inkább tapasztalhatók a berlini piacon. Az üzletkötések főképpen az értékpapírokra szorítkoznak. Bécsben különösen a villanyipari vállalatok részvényeinek árfolyama emelkedett, ugyanakkor pedig nagy az érdeklődés a bankok részvényei iránt is.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: A NYUGATI VILLAMHABORU.
APOLLÓ: SCHERLOCH HOLMES UTOLSÓ BALANDJA.

A nemzetgazdasági minisztériumban az ipari termelés reformját tanulmányozzák

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztériumban egy külön bizottság tanulmányozza az ipari termelés reformját, arra az esetre, ha netalán szükségesé válna vámtételeink leszállítása. Erre vonatkozóan már eddig is történtek adatgyűjtések, az évi statisztikai adatfelvételekkel egyidejűleg.

A bizottság most: 1. befektetett tőke eredete; 2. a nyersanyagbeszerzési lehetőségek; 3. az ipari termékek belföldi és külföldi elhelyezési lehetőségei; 4. a személyzet; 5. az ellenőrzések szempontjaiból tanulmányozza ezt a kérdést.

A befektetett tőke kérdésének tanulmányozásánál megvizsgálják, hogy az egyes ipari vállalatok tőkéből mennyi belföldi és mennyi külföldi tőke; a belföldi tőkénél megvizsgálják, hogy mennyi abból román tőke és mennyi a kisebbségi állampolgárok tőkéje.

A nyersanyagbeszerzés kérdését: már eddig

behatóan tanulmányozták és ebből a szempontból az képezi tanulmányozás tárgyát, hogy a megváltozott viszonyok között az ipar nyersanyagellátása miképpen biztosítható. — Hasonló a helyzet a termékek elhelyezése szempontjából is, tekintve, hogy a március 4-iki árrögítő törvény életbeléptetése óta a gyárak termelése intenzív ellenőrzés alatt áll. Hasonló a helyzet az árak ellenőrzésénél is.

A személyzeti problémák megoldásánál az a főszempont, hogy a szak személyzet kiképzése hogyan biztosítható.

Mindeme kérdések tanulmányozásánál allandó számítások történnek arra vonatkozóan is, hogy megfelelő reorganizációval mennyiben volna csökkenthető a vámtételek, anélkül, hogy az ipar versenyképessége csökkenne, a környező államok iparával szemben.

Lakberendezési és háztartási akadémia lesz az idei budapesti Oszi Vásár

Budapestről jelentik: Teljes egészében kibontakozott már a szeptember 5-én megnyitott Oszi Vásár programja. Több mint 30 ipari szakma nagy szabású bemutatója lesz az idei Vásár, amelynek külön csoportjai arra szolgálják, hogy a látogatókat a lakberendezés és a háztartás minden raffinált csínjával-hinnyével megismertessék. Magyar Barokk. Kiállítás. Mintakonyhák. Főzöbmutatók. A huszalan napok érendjeinek, a cukorral zsírral való takarékoságnak az egytál ételeknek és a filéres főzésnek bemutatásával. Asztalterítési verseny „Gyöngyösbokrétá” asztalsorozattal, az asztalterítés történetét: fejlődésének bemutatása, Mintaműhelyek híres mesterek munkáinak bemutatásával. Magyaros női ruhabemutató, a színes fény-

képezés csodáinak vetített bemutatása és számos egyéb külön csoport.

A magyar vasúton féláron utazhat a látogató Budapestre az Oszi Vásár megtekintésére. Az utazáshoz vásár-igazolvány kell és ellentétben előző hirdásunkkal, — az Oszi Vásárral kapcsolatos vizumkedvezményre nézve a magyar kormány a következő engedélyt adta: minden magyar külképviseleti hatóság, tehát egy magyar követség, mint a magyar konzulátusok az utazási igazolvánnyal rendelkező közönségnek, kivételesen az Oszi Vásár alkalmából, rövid úton közvetlenül adhatják ki a díjtalan magyar vizumot. Az utazási igazolványok 5 — pengőnek megfelelő valutáért a magyar külképviseleti hatóságoknál és a nemzetközi jelentőségű utazási irodáknál szerezhetők be.

A monopol-termékek áremelkedése

Drágább lett a só, a monopolszesz, a dohány és a cigaretta

Nagyvárad. Saját tud. Röviden megittuk már, hogy a dohány és cigaretta árát fölemelték.

Az új árak a következők (zárójelben a régi árak):

II. oszt. (20 gr-os csomagolás) 13 lei (12 lei)
II. oszt. (100 gr-os csomagolás) 63 lei (60 lei)
III. oszt. (20 gr-os csomagolás) 10 lei (8 lei)

Ordinar 8 lei (6 lei)
Pipadohány 8 lei (6 lei)

Cigaretta:

Carol 100 lei (75 lei)
Macedonia, Tomis, Mihai és Doina 60 lei (55 lei)
Bucuresti 50 lei (48 lei)
Virginia és Golf 69 lei (44 lei)
Unirea és Aviator 15 lei (14 lei)
Regal és R. M. S. 40 lei (38 lei)
Mărăsesti 14 lei (11 lei)
Militar, Meserias és National 12 lei (9 lei)

Szivar (darabonként):

Coronas 40 lei (25 lei)
Alba-Iulia 35 lei (18 lei)
Regalia-Media 30 lei (12 lei)
Florida 29 lei (10 lei)
Britanica 18 lei (8 lei)
Trabuco 15 lei (7 lei)
Kuba 12 lei (6 lei)
Senoritas 10 lei (5 lei)
Portorico 10 lei (5 lei)
Ardeal 6 lei (4 lei)
Cigarellos 5 lei (2.50)
National 3 lei (2 lei)

Azt hisszük, a dohányzók legnagyobb rétege nézetének adunk kifejezést akkor, amikor

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. misziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

az új árakat átvizsgálva, megállapítjuk, hogy a legnépszerűbb cigaretta a National arát 33 százalékkal emelték s ezzel szemben a Tomis csak 8 százalékkal emelkedett. A nagy, de szegény tömegeknek tehát nagyobb terhet kell viselniük, mint azoknak, akiknek telik jobb cigarettára is.

Felemelték a só árát is

Mint Bucurestiből jelentik a Monopol a só árát is fölemelte. A Monopol által megállapított új árak a következők:

Kristály só kg 5 lei.
Órült só kg 3.20 lei.
Darált só kg 3.20 lei.
Tengeri só kg 3.20 lei.
Kősó (darabos) kg 3 lei.
Kősó (cacicai) kg 2.80 lei.
Marhasó kg. 2 lei.
Jódos órült só kg 3.30 lei.
A sóra vonatkozó eddigi illetékek változatlanok maradnak.

A monopolszesz ára is emelkedett

Bucurestiből jelentik: Augusztus 14-ével kezdődőleg a monopolszesz eladási árát felemelték. A fogyasztók számára megállapított új eladási árak a következők: 95 fokos tisztított szesz literje 140 lei, félliterje 70 lei, negyedliteres üvegekben 17.50 lei. A 40 fokos monopól-pálinka ára literes üvegekben 53 lei és 2 lei repülőilleték, félliterenként 20 lei és egy lei repülőilleték, negyed 14.50 lei és 50 bani repülőilleték, nyolcadliterenként 7.25 lei és 25 bani repülőilleték. A 32 fokos pálinka ára literenként 46 lei és 2 lei repülőilleték, félliterenként 23 lei és egy lei repülőilleték, negyedliterenként 11.50 lei és 50 bani repülőilleték, nyolcadliterenként 5.75 lei és 25 bani repülőilleték. A 30 fokos cujka ára literenként 56 lei, félliterenként 28 lei, negyedliterenként 14 lei. A 86 fokos denaturált szesz ára literenként 40 lei, félliterje 20 lei, negyedliterje 10 lei. A 95 fokos denaturált szesz literje 60 lei. A fenti árakba az üveg ára nincs beleszámítva s a kicsinybeni eladástól felszámítják a rendkívüli nemzetvédelmi illetéket is.

LEGUJABB

Hivatalos jelentés a turnu-severini tárgyalásokról

A magyar küldöttség a városban maradt és a Zsófia hajón várja be a román küldöttség visszaérkezését

A Magyar Lapok kiküldött tudósítójának péntek délután érkezett telefonjelentése

A magyar küldöttség hajóját, a Zsófiát délelőtt tíz órára várták, azonban a hajó késéssel érkezett és csak háromnegyed 12 órakor kötött ki a kikötőben. A hivatalos fogadtatás lezajlása után Hóry András titkos tanácsos, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter vezetésével, a kirendelt hivatalos személyek és előkelőségek kíséretében a kulturpalotába hajtatott a magyar bizottság. A magyar küldöttséget a kulturpalotáig Simian Oli-tartományi királyi helytartó kísérte. Pontosan 12 órakor a Bibicescu alapítvány kulturpalotájában megkezdődött a két küldöttség első tanácskozása. Az értekezletről délután két órakor a következő hivatalos jelentést adták ki:

— Az üdvözlő beszédek elhangzása után, amelyekben a küldöttségek vezetői kifejezésre juttatták reményüket a megbeszélések sikerére és miután megállapították a teljes meghatalmazásokat, Hóry András titkos tanácsos, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a magyar küldöttség vezetője átadta Pop Valér volt igazságügyminiszternek, a román küldöttség vezetőjének, a magyar kormány javaslatát. A magyar kormány javaslatára a román kormány javaslatát a következő ülésen fogják ismertetni, amely ülés hétfőn, augusztus 19-ikén délelőtt 10 órakor kezdődik.

Eddig tart a hivatalos jelentés. Kiküldött munkatársunk értesülése szerint a magyar küldöttség által előterjesztett magyar kívánások, román megítélés szerint, oly súlyosak voltak, hogy a román küldöttség újabb utasításokat kénytelen kérni kormányától és ezért visszautazott Bucurestibe. Turnu-Severinbe a küldöttség tagjai csak hétfőn reggel térnek vissza. A magyar küldöttség addig Turnu-Severinben marad és a Zsófia hajón fog tartózkodni.

Kik képviselik a bel- és külföldi sajtót.

A turnu-severini tárgyalásokról kiküldött tudósítónk a következő részleteket közli még.

— Pénteken reggel háromnegyed hét órakor

Fényképfelvételekkel bizonyítják az olasz lapok, hogy az angol repülőgépek bombái nem okoztak kárt a Fiat és a Caproni-művekben

Rómából jelentik: Az északolaszországi lapok közölni készülnek a Fiat- és Caproni-művekről csütörtökön készült fényképfelvételeket, annak megcáfolására, hogy mint a londoni rádió közli, ezeket az üzemeket az angol légítámadások súlyosan megrongálták volna. A torinói Stampa és a Gazeta del Popolo külön is közöl fényképet a Fiat-művekről, annak bizonyítására, hogy azok tökéletes épégben vannak. Ez a vitathatatlan bizonyítás az olasz vidékieknek és a külföldnek szól, minthogy Torino és Milánó lakossága a maga szemével láthatja a londoni hírek valótlanágát. A valóság az, hogy a brit repülőek éjszakai útjuk során az említett városokra és más olasz városokra is dobáltak bombákat, de azok ipari és katonai berendezésekben nem tettek kárt.

Ismerteti az albán sajtó Daut Hodzsa élettörténetét.

Rómából jelentik: A Stefani iroda jelenti Tiranából: Minthogy a görög kormány Daut Hodzsát, a bérgyilkosok által megölt albán hazafit továbbra is közönséges banditának igyekezik feltüntetni, az egyik albán lap közli Daut Hodzsa életrajzi adatait. Ez a közlés új és végleges cáfolata annak a beállításnak, amelyre az athéni kormány törekszik. Daut Hodzsa 40 évvel ezelőtt Csamura tartományban született.

a bucaresti—herkulesfürdői gyorsvonathoz csatolva érkezett meg Turnu-Severinbe a bucaresti magyar követség szalonkocsija, amelyen Bardossy magyar követ utazott, Rudnay és Blaskovits követségi titkárok kíséretében. Ugyanebben a szalonkocsiban érkezett Gyárfás László, a Magyar Távirati Iroda bucaresti tudósítója. Ehhez a vonathoz csatolták a külföldi újságírók két hálókocsiját is. A hálókocsikkal több külföldi távirati iroda és néhány bucaresti lap munkatársa jött Turnu-Severinbe. Így: ideérkezett a többi között az Associated Press, a Völkischer Beobachter és öt másik német lap, a Domei japán hírszolgálati iroda, az United Press, a Havas, valamint a Daily Mail és a Times munkatársa. A román sajtót a bucaresti hivatalos sajtóiroda képviselőjén kívül csak a Romania és az Indépendance Roumaine munkatársai képviselik. A sajtószolgálat lehonnyolítását Leca, a propagandaügyi miniszterium sajtóügyi igazgatója irányítja. Budapestről csak a nemzetközi sajtóiroda és a Magyar Távirati Iroda egy-egy tudósítója érkezett. A budapesti nagylapok tudósítói nem jöttek Turnu-Severinbe. Az erdélyi magyar sajtót egyedül a Magyar Lapok két munkatársa, dr. Paál Árpád főszerkesztő és Jávör Béla, a lap politikai riportere képviseli.

A magyar küldöttség fogadásának külsőségei.

Pénteken reggel Turnu-Severin már felkészülten várta a vendégeket. A pályaudvaron rendőrség tartotta fenn a rendet s a kocsikat, gépkocsikat előre lefoglalták az érkező vendégek számára. A pályaudvartól, illetve a kikötőtől a Főter felé vezető utvonalon a rendőrség mellett katonai őrszemek teljesítették szolgálatot. Háromnegyed 12 órakor a kikötőben feltűnt a magyar küldöttség hajója. A Zsófia árbocán magyar és román lobogó lengett. Amikor a hajó befutott a kikötőbe, az árbocról leengedték a magyar lobogót. Ebben a pillanatban a turnu-severini kikötő árbócára felrepült a magyar zászló. Ezután megkezdődött a hivatalos fogadtatás, majd a magyar küldöttség a Főtéren levő Kulturpalotába hajtatott. A tanácskozások után, délután fél 2 órakor Simian oltartományi királyi helytartó disztribúciót adott a magyar küldöttség tiszteletére.

Amikor országba görög uralom alá került, s ez az uralom üldözésekben és elnemzetietlenítésre irányuló törekvésekben nyilvánult meg. Daut Hodzsa fellázadt a honfitársait sújtó igazságtalan bánásmód ellen. Amikor pedig egyik nagybátyját a görög kormány szolgálatában álló orgyilkosok megölték, megesküdött, hogy bosszút áll. Barátjainak egy csoportjával az erdőbe vette be magát. Itt élt 1915-től 1922-ig az erdőben a hegyek között, majd Törökországba ment. Noha vérdíjat tűztek ki fejére, a csendőrök sohasem tudták kézrekeríteni. Később Albániába ment át. A görög kormány kérte kiszolgáltatását, Zog király azonban nem merte elfogadni és kiadni. Amikor Albánia egyesült Olaszországgal, Daut Hodzsa felajánlotta együttműködését és kardját az olasz hatóságoknak a tartománybeli albánok nevében. Tevékenysége nagy nyugtalanságot keltett Athénben és ezért határoztak el, hogy elteszik láb alól.

Vérdíjat tűztek ki Daut Hodzsa gyilkosának fejére.

Rómából jelentik: Daut Hodzsa meggyilkolásával kapcsolatban közlik, hogy a tettesek fejére 75 ezer dragma vérdíjat tűztek ki. Általában bizonyosra vehető, hogy Olaszország nem kíván ebből az ügyből követeléseket levonni.

A hadfelszerelési minisztériumhoz kell benyújtani a munkamezgerősítési kéréseket

Bucurestiből jelenti a rádió: A nagyvezérkar felhívja az érdekelt üzemek és vállalatok figyelmét, hogy a munkamezgerősítés iránti kéréseket a hadfelszerelési minisztériumhoz kell benyújtani, ahonnan azt jóváhagyás végett a nagyvezérkarhoz teszik át. A munkamezgerősítést csak jólindokolt esetekben engedélyeznek.

Roszzabbodik az orosz-török viszony

A moszkvai török követ jelentéstételre hazautazott Ankarába

Moszkvából jelentik: A szovjetoroszországi török nagy követ Odesszán át Moszkvából jövet Istanbulba érkezett. Innen haladéktalanul folytatta útját Ankarába, hogy jelentést tegyen a miniszterelnöknek.

A török követ érkezése hírszerint a szovjet-török viszonyról áll kapcsolatban, mely különösen Molotov legutóbbi beszéde következtében meglehetősen fagyossá vált. Egyébként az ankarai szovjet nagykövet egy hónappal ezelőtt Moszkvába történt elutazása állítólag politikai jellegű volt, amit annakidején nem is tagadtak.

Szeptember elsején eltávolítják a zsidótörvény rendelkezéseivel alá eső zsidó tisztviselőket

Bucurestiből jelenti a rádió: Ion Macovei köznevelési miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében az augusztus 9-i 2050. számú rendelet törvény előírásai szerint eltávolítják állásaikból azokat a zsidó tisztviselőket, akiknek nincs joguk közhivatalt viselni. A zsidó tisztviselők iratait Bucurestiben bizottság vizsgálja felül és minden egyes esetben külön döntenek. A bizottság döntése alapján szeptember 1-én eltávolítják állásaikból azokat, akikről megállapítást nyert, hogy a zsidótörvény alapján abba a csoportba tartoznak, amelyeknek nincs joguk közhivatalt viselni.

Arcárhirdetések

Lakás

Egyszobás
utcai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. — Nagyvárad, Nicolae Zsiga-utca 50. szám.

Butorozott szoba
magános férfinek aug. 15-re kiadó. Nagyvárad, Str. Pasteur 23., felső csengő.

Jókarban
levő modern gyermek-kocsi eladó. Hatvany, Nagyvárad, Calea Rulnelor 12. szám.

Modern
2 szobás konyhás lakás szeptember 1-re kiadó. Oradea-Nagyvárad, Miorita 7. szám.

3 szobás
parkettes lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Nagyvárad, I. G. Duca 6. szám alatt.

Két- és háromszobás
lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Strada Vlahuta 44. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám

Hülánféle

Keresek
megvételre Nagyváradon kis családi hazát cca 200.000 lei értékben. Hosszu lejáratu kölcsönrel terhelhet ház 250.000 lei értékű is lehet. Cimeket a kiadóba kérek.

NAGYOBB
bérházak kezelését és ellenőrzését elvállalja dr. Lengyel Zsigmond, a Háztulajdonosok Szövetsége ügyvezető elnöke.

Eladó telek
házzal vagy anélkül. 1 szoba, konyha kiadó szeptember 1-re. — Oradea-Nagyvárad, Str. Petru Rareș 12.

Házvezetőnek
menne fiatal uriaszszony. — Nyéky F. Brad, Jud. Hunedoara

Sport gyermekkocsi
jókarban levő eladó Nagyvárad, Wilson-u. 19-b.

GENZURAT